

SKOLA 2035

Linköpings skolor 2035 *Rapport fas 1*

Utredning gällande struktur och lokalisering av
grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort

Linköping
Där idéer blir verklighet

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Utgångspunkter och uppdrag	7
1.3 Organisering av arbetet	7
1.4 Barn- och ungdomsnämndens beslut om lokaler	9
1.5 Bildningsnämndens beslut om lokaler	13
1.6 Planeringsförutsättningar som har påverkan för Linköpings skolor 2035	14
1.7 Utmaningar	15
2. Demografi 2035 och kommunens övergripande planer	18
2.1 Antaganden i Kommunprognos 2019-2038	18
2.2 Antaganden i Delområdesprognos 2019-2028	20
2.3 Prognos	20
2.4 Avstämning av prognosen med kommunens långsiktiga planer	22
2.5 Slutsatser gällande den demografiska utvecklingen	26
3. Grund- och gymnasieskolor i Linköpings kommun	28
3.1 Nulägesbeskrivning, årskurs F-6	28
3.2 Nulägesbeskrivning, årskurs 7-9	31
3.3 Framtid – kommunens grundskolor	35
3.4 Nulägesbeskrivning gymnasieskolor i Linköpings kommun	39
3.5 Samverkansavtal och fristående gymnasieskolor	43
3.6 Beslutade och planerade lokalförändringar, gymnasieskolan	46
4. Mark och fastigheter för lokalisering av skola	50
4.1 Strategiska inriktningar för lokalisering, samt tillgänglig mark	50
4.2 Utvecklingsbar mark inom Lejonfastigheters bestånd	55
5. Samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen	56
6. Avslutande reflektioner, medskick samt kartor	58

Sammanfattning

Under våren 2019 gav kommunstyrelsen utbildningsdirektören ett uppdrag att genomföra en utredning för att ta fram en samordnad bild gällande struktur och lokalisering för framtidens grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort.

Fas 1 av utredningen beskriver ett nuläge, tillgänglig kommunal mark inklusive Lejonfastigheters mark som kan vara möjliga för lokaliseringar av grund- och gymnasieskolor. Demografisk utveckling beskrivs fram till och med år 2035.

Några viktiga slutsatser sammanfattas här:

Linköpings befolkning ökar med 4 700 barn- och ungdomar i ålder 6-18 år fram till år 2035.

Beslut för nya kommunala låg- och mellanstadieskolor finns

800 nya elevplatser på kommunala högstadieskolor behövs före år 2030

2 000 elevplatser på kommunala gymnasieskola behövs före år 2030

Ett flertal lokaliseringalternativ för nya skolor i Linköpings tätort finns i kommunens och Lejonfastigheters ägo

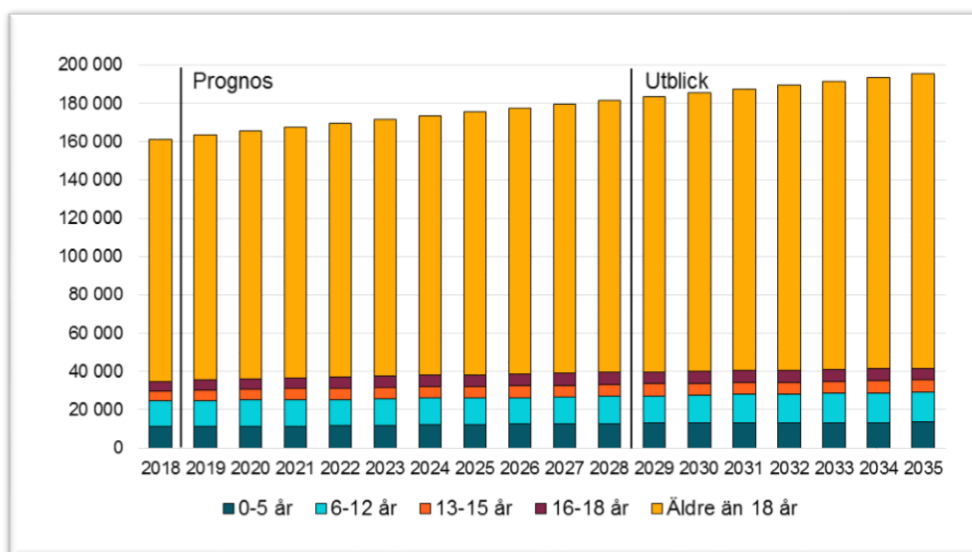
Demografi

Den demografiska utvecklingen till och med år 2035 pekar på möjligheten att Linköping vuxit kraftigt och passerat 195 000 invånare.

För åldrarna 6 – 18 år är tillväxten mycket stor. Cirka 4 700 fler elever kan behöva plats i såväl kommunala som fristående grundskolor och gymnasier fram till 2035. Det motsvarar en 20-procentig ökning, vilket kommer att ställa stora krav på dels fortsatt planering, dels beslut om utbyggnad av skolor. Linköpings kommun måste därför under år 2020 fatta beslut om utbyggnad av skolor för åldersgrupperna i årskurs 7–9 och gymnasiet.

Om tillväxten blir större än antaganden i befolkningsprognosen kommer ännu fler elever behöva plats i kommunala skolor. Planberedskap är viktigt för att möjliggöra en successiv utbyggnad. Finns mark och detaljplaner halveras ledtiden från beslut till färdigställande av en skola. Om mark och detaljplan inte finns framtaget, antas att tiden för färdigställande av en ny skola är cirka åtta år.

Diagram 1. Befolkningsprognos Linköpings kommun, 2019-2028 samt utblick 2029-2035

Grundskolor från förskoleklass till och med årskurs 6

Planberedskap för kommunala F-6-skolor finns i barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan. Det finns tillgänglig mark och en överensstämmelse mellan framtagna och planerade detaljplaner vad gäller den förväntade utbyggnaden i områden som Djurgården, Västra Valla med flera.

Beslut om nya högstadieskolor

Nya högstadieskolor behövs för att lösa det långsiktiga behovet av elevplatser på i årskurs 7-9. En ny skola vid Kungsberget löser det långsiktiga behovet fram till 2030. Kortsiktigt måste nya högstadieplatser lösas före år 2022.

Elevantalet ökar snabbt i årskurs 7–9 de kommande åren och om endast några år kommer befintlig kapacitet inte att räcka. I hela kommunen ökar elevantalet till år 2028 för det aktuella åldersintervallet med cirka 550. Läger man till det stora antalet elever som idag inte kan få plats på de skolor man söker sig till, och de önskemålen ska tillgodoses, kan det röra sig om ytterligare 750 elever. Det skulle i så fall vara tillräckligt elevunderlag för att fylla två normalstora högstadieskolor.

Beslut om nya gymnasieskolor

Nya gymnasieskolor behövs för att lösa det långsiktiga behovet av elevplatser på gymnasiet, därför är beslut om framtida, nya gymnasieskolor nödvändigt det kommande året.

Mellan 800–900 nya gymnasieelever tillkommer enligt prognosen i kommunala gymnasieskolor fram till 2030. Omvandling av Birgittaskolan och eventuell ökning på andra befintliga skolor kan bidra till en lösning för del av platsbehovet.

Vid en omlokalisering av Anders Ljungstedts gymnasium skapas behov av ytterligare 1 000 nya elevplatser.

Det finns dessutom sedan tidigare ett uppdämt behov, där elevers val av skola inte har kunnat tillgodoses.

Lokaliseringar av skolor

Utredningen pekar på ett flertal lokaliseringsalternativ som i nästa skede bör utredas närmare tillsammans med andra alternativ och för att ligga till grund för beslut om en framtida utbyggnad av grund- och gymnasieskolor.

Fortsatt arbete

I det fortsatta arbetet kommer förslag tas fram på inriktningar, programutbud, och lokaliseringsalternativ för framtida högstadieskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort.

I nulägesbeskrivningen föreslås att en kapacitetsutredning görs för ett urval av kommunens högstadieskolor och för samtliga av kommunens gymnasieskolor. Kapacitetsutredningen syftar till att säkerställa kapacitet på befintliga skolor samt kapacitet vid omvandling och utökning av elevplatser på befintliga skolor.

1 Inledning

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2019 (§ 171) att ge utbildningsdirektören i uppdrag att genomföra en utredning för att ta fram en samordnad bild gällande struktur och lokalisering för framtidens grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort. Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden hade vid sina sammanträden i april 2019 tillstyrkt förslaget till beslut.

I det redovisade arbetet har flera förvaltningar och bolag bidragit med underlag; Utbildningsförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Lejonfastigheter AB samt Kommunledningsförvaltningen genom Analys och utredningsenheten. Dialog har också förts med Kultur- och fritidsförvaltningen.

1.1 Bakgrund

Linköping växer. För drygt 15 år sedan antogs att Linköping skulle ha cirka 148 000 invånare år 2019. Hösten 2019 bor närmare 163 000 invånare i Linköpings kommun. Befolkningstillväxten har ökat med knappt 15 000 invånare jämfört med befolkningsprognosen för 15 år sedan. I denna utredning siktar kommunen lika långt framåt och med erfarenhet av att olika faktorer påverkar utvecklingen bör en viss ödmjukhet finnas i utblicken mot 2035. Befolkningstillväxten i Linköping kan komma att fortsätta i samma takt de närmaste åren. Behovet av nya platser inom grundskola och gymnasieskola blir en av många konsekvenser av en fortsatt tillväxt.

I tidsperspektivet fram till och med år 2035 bedöms kommunen växa med ytterligare 34 000 personer och totalt ha 195 000 invånare. En väsentlig andel av befolkningstillväxten kan ske i åldrarna från 6 år och upp till och med tonåren. Elevunderlaget kommer att växa med cirka 4 700 individer under samma tid. Detta ställer i sin tur krav på att kommunen har god framförhållning när det gäller planering för att möta utökningen av antalet elever från förskoleklass till och med gymnasiet.

Utbildningskontoret har mot bakgrund av denna prognos tagit initiativ till att genomföra ett brett analysarbete för att kunna möta denna utveckling. En utredning genomförs för att skapa en samlad bild över struktur och lokalisering för framtida grundskolor och gymnasieskolor inom en avgränsad del av Linköpings tätort.

Det planeras för ett stort antal nya bostäder inom Linköpings tätort, något som påverkar befolkningsprognoserna och därmed behov av skolor. Andra faktorer som kan påverka förutsättningarna för utbildningsverksamhet är osäkerheter kopplat till Ostlänken och Anders Ljungstedts gymnasium, utredningsuppdrag om ny gymnasieskola, inriktning för Nya Kungsbergsskolan och utveckling av Birgittaskolan.

För att utredningen ska kunna ta fram en strukturbild över framtidens grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings kommuns tätort behöver den baseras på en beskrivning av den demografiska utvecklingen fram till och med

år 2035, beskrivningar av tillgänglig mark samt befintliga och kommande planer för Linköpings tätort.

1.2 Utgångspunkter och uppdrag

Uppdraget att ta fram en samordnad bild gällande struktur och lokalisering för framtidens grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort i tidsperspektivet 2035 har delats upp i två faser:

Förväntningar på leverans i fas 1, som är avslutad nu, har varit:

1. Framtagande av demografiska underlag.
2. Synkning av befolkningsprognos mot gällande fysisk planering och förväntat bostadsbyggande.
3. Kartläggning av tillgänglig kommunal mark, inklusive Lejonfastigheters mark.
4. Redovisning i kommunstyrelsens strategiska utskott.
5. Återrapportering till utbildningsnämnderna för beslut om fördjupning och inriktning av det fortsatta arbetet i fas 2.

I fas 2, som genomförs våren 2020, kommer arbetet fokusera på:

1. Framtagande av förslag till lösningar och lokaliseringar av grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort med utgångspunkt i beslut om politisk inriktning.
2. Förslag till samordnad strukturbild behandlas i barn- och ungdomsnämnd och bildningsnämnd.
3. Förslag till samordnad strukturbild behandlas i Kommunstyrelsen.
4. Förslag till samordnad strukturbild behandlas i Kommunfullmäktige.

1.3 Organisering av arbetet

En projektgrupp har under hösten 2019 arbetat för att ta fram ett underlag i form av denna nulägesbild. Gruppen har bestått av företrädare för Utbildningsförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och Lejonfastigheter AB.

En styrgrupp har tillsatts med chefer från Utbildningsförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

En referensgrupp bestående av representanter från Utbildningsförvaltningen har knutits till arbetet i fas 1.

Projektgruppens arbete påbörjades i mitten av september och har sedan pågått med möten ungefär varannan vecka under hösten 2019. Mellan mötena har olika konstellationer av projektdeltagare arbetat för att ta fram underlag till utredningen. En workshop där den samlade dokumentationen gick igenom avslutade gruppens arbete sista veckan i november.

Styrgruppen har träffats regelbundet under hösten 2019. Styrgruppen har förutom att besluta projektplanen även angett riktning på det arbete och det underlag som planerats.

Referensgruppen har medverkat till att analysera rådande läge och också bidragit med skriftligt material som till delar arbetats in i den här delen av utredningen.

Avstämningar har också skett vid presidiemöten med berörda nämnder.

Omvärldsspaning

Under fas 1 har ett antal kommuner kontaktats och sammanfattningsvis arbetar alla kommuner med liknande utmaningar som Linköpings kommun har:

- Befolkningsökningen är relativt stor och förefaller öka bland annat till följd av urbaniseringen
- Antalet barn och ungdomar i förskole- och skolåldrarna växer kraftigt
- En tät och sammanhållen stadsutveckling är ett nytt ideal för hur städerna ska växa, vilket bidrar till en hård konkurrens om mark för utbyggnad av förskolor och skolor
- Inte sällan har kommunerna kvar många skolor som är byggda på 1970-talet och lite senare, som de kommande åren har omfattande behov av upprustning och/eller behöver ersättas av nya skolor
- Kommuner föredrar att skolor för årskurs 7-9 och gymnasier blir placerade i centrala delar av staden och många elever som kommer från angränsande kommuner söker till den stora staden, i vårt fall Linköping
- Det senare får konsekvenser - vikten av att kollektivtrafik fungerar väl ökar, likväl som att det på sikt kommer att kunna påverka antalet elever som har rätt till skolskjuts.

I fas 2 återkommer projektet till denna omvärldsspaning som också sammanfattar det som lyfts fram inför planering av nya skolor från till exempel Sveriges Kommuner och Regioner.

1.4 Barn- och ungdomsnämndens beslut om lokaler

Efter hand har barn- och ungdomsnämnden fattat beslut om olika strategier, inriktningar med mera för grundskolor. I de följande avsnitten redogörs för de beslut som är relevanta för utredningen.

Övergripande strategi gällande lokalisering av F-6 skolor och 7-9 skolor

En arbetsgrupp bestående av ledamöter från nämnden och tjänstemän från Utbildningskontoret utredde frågan gällande strategisk skolorganisation utifrån följande frågeställningar:

- Elevprognos och elevökning
- Sökbild och efterfrågan
- Integrering och segregering
- Små högstadieskolor
- Nya fristående skolor

Arbetsgruppens arbete resulterade i följande principiella beslut i barn- och ungdomsnämnden 2012-12-13:

- F-6 skolor ska lokaliseras och organiseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet. F-6 skolor ska lokaliseras med hänsyn till yngre barns behov av skola och fritidshem nära hemmet.
- 7–9 skolor ska lokaliseras med större utgångspunkt i elevers önskemål av skola. 7–9 skolor ska planeras och lokaliseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet.

Kvalitetskriterier för utbildningslokaler, beslutat i barn- och ungdomsnämnden

En arbetsgrupp med representanter från skolområdeschefgruppen, grundskolans rektorer och sakkunniga från Utbildningsförvaltningen arbetade våren 2019 med att revidera skolmodellen Lärmiljö Linköping.

Nämndens beslut 2019-04-25 om kvalitetskriterier för utbildningslokaler inom Linköpings kommun utgör en grund för utformning av lokaler och utemiljöer vid all ny-, om- och tillbyggnad av nämndens inhyrda utbildningslokaler.

Med utbildningslokaler avses alla former av lokaler för verksamheter inom barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde. Begreppet utbildningslokal omfattar också den direkta utemiljö som finns relaterad till respektive utbildningslokal.

Nya projekt och ombyggnadsprojekt ska bedrivas med fokus på pedagogiskt utvecklingsarbete, där samspelet mellan pedagogik och fysisk miljö, ute och inne, ska belysas.

Nämndens kvalitetskriterier för utbildningslokaler sammanfattas under åtta nyckelbegrepp:

- **Kommunikation.** Miljön ska skapa förutsättningar för möten, samtal, dialog och kommunikation samt stimulera till socialt samspel.
- **Generalitet och flexibilitet.** Lokalernas utformning och konstruktion ska möjliggöra ett flexibelt nyttjande både i ett kort- och ett långsiktigt perspektiv.
- **Samnyttjande.** Lokaler för utbildningsverksamhet ska så långt som möjligt även kunna nyttjas för såväl annan kommunal som icke-kommunal verksamhet
- **Estetik.** Lokalerna ska vara estetiskt tilltalande.
- **Inkludering.** Lokaler och utemiljöer ska möjliggöra inkludering av barn och elever i behov av särskilt stöd, och vara anpassade för olika typer av funktionsvariationer.
- **Trygghet/säkerhet** ska styra hur lokaler utformas
- **Miljö och teknik.** Miljöhänsyn och långsiktig hållbarhet ska prägla lokalernas utformning, materialval och driftsegenskaper. Lokalerna ska utrustas med och förberedas för modern teknik. Lokalerna ska ha goda ljus, luft och ljudförhållanden.
- **Utemiljö.** Lokalerna ska ha god kontakt med utemiljön, som ska vara utformad så att den möjliggör en god pedagogisk verksamhet.

Kvalitetskriterierna är den inledande delen i Linköpings skolmodell – *Lärmiljö Linköping* och ska vara styrande för Utbildningsförvaltningens arbete med utformning av lärmiljöprogram och rumsfunktionsprogram för lokaler. Linköpings skolmodell används vid all beställning av ny-, om- och tillbyggnation av undervisningslokaler.

Sammanfattningsvis innebär barn- och ungdomsnämndens skolmodell följande:

- Kvalitetskriterier och skolmodell *Lärmiljö Linköping* syftar till att skapa lokaler utifrån verksamhetens behov och ge förutsättningar för en ökad måluppfyllelse. Programmet är nämndens riktlinjer för om-, till- och nybyggnad av förskole- och skollokaler och ska ge stöd i att åstadkomma kreativa, trygga, nytänkande och kvalitativa lokaler i förskola och grundskola.

- Utformning av lokaler för förskola och skola ska ske i nära koppling till nämndens pedagogiska utvecklingsarbete, där lokalerna ska innehålla lärmiljöer som stödjer det pedagogiska arbetet och barn och elevers lärande.
- Lokalerna ska utformas på ett sådant sätt att de generellt och flexibelt kan fungera på ett utvecklande sätt för verksamheten över lång tid.
- Ökat samutnyttjande eftersträvas. Skollokaler byggs och sektioneras idag för att möjliggöra ett mernyttjande av lokalerna för föreningar och enskilda.

Principer för placering av elever i Linköpings kommunala grundskolor

Under 2017/18 genomfördes ett arbete med att se över placeringsprinciper av elever till skolorna. Arbetet genomfördes i arbetsgrupper bestående av ledamöter från nämnden och representanter från förvaltningen samt rektorer från skolorna. Arbetet resulterade i beslut i nämnden 2018-05-24 och innehöll sammanfattningsvis följande:

- Huvudprincipen är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.
- Vårdnadshavare och elever stimuleras att aktivt önska skola.
- Kommunens tidigare organisation med upptagningsområden och garanterade platser tas bort.
- Vid urval då fler elever söker en skola än vad det finns platser används i stället mätning utifrån relativ närhet.

Utveckling av profiler i årkurs 7-9

Utbildningskontoret fick i uppdrag av barn- och ungdomsnämnden att utreda frågan om profiler i Linköpings skolor. Profiler finns inom praktiskt-estetiska ämnen på flera skolor. Om fler elever söker än vad som finns platser används färdighetsprov som urval i stället för relativ närhet.

Utredningen presenterades för nämnden 2019-09-26. Utredningen berörde flera olika frågeställningar, bland annat hur tid kan skapas för en profil, möjlighet till ökad integration av elever från olika bostadsområden i Linköping, tillgång till ändamålsenliga lokaler och hur färdighetsprov ska genomföras.

Totalt sett är de profiler som finns kraftigt översökta och många elever som ansökt till en profil och gjort färdighetsprov har inte kunnat beredas plats. På profilerna finns elever från hela kommunen, då det är färdighetsprov och inte relativ närhet som avgör vilka som får plats. Ur ett segregationsperspektiv kan man dock se att elever från socioekonomiskt utsatta områden söker profiler i lägre utsträckning än elever från övriga bostadsområden.

- Utredningen resulterade i ett beslut i nämnden om reviderade riktlinjer för start av profiler där skolorna uppmuntras att ansöka om att starta profiler på skolorna.

Vägledning för förskolor och skolor i samhällsplaneringen

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen tog 2015 beslut om att tillämpa en gemensam framtagna vägledning gällande förskolor och skolors behov av framförallt friytor i samhällsplaneringen. Vägledningen togs fram i samband med att Boverkets allmänna råd gällande friytor och utemiljöer för förskolor och skolor fastställdes. En revidering kommer att göras av denna vägledning under år 2020.

Beslut om Nya Kungsbergsskolan

Arbete och planering för förändring och utveckling av Kungsbergsskolans fastighet har sedan 2011 varit föremål för att antal politiska beslut om olika inriktningar för skolan.

2011	Lokalförsörjningsplan BOU 2011-2021, beslut i barn- och ungdomsnämnden. Plan för högstadieskola för 850 elever.
2012	Startbeslut detaljplanearbete, beslut i samhällsbyggnadsnämnden
2015	Gymnasieskola i Nya Kungsberget, beslut i bildningsnämnden
2016	Arkitekttävling för Nya Kungsberget, beslut i barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen. Planering för högstadieskola, gymnasieskola och kulturskola i Nya Kungsberget, 1 800 elever
2018	Förtydligande av beställning av högstadieskola med grundsärskola i Nya Kungsberget, beslut i barn och ungdomsnämnden, 1 000 elever
2019	Förtydligande av behovet av högstadieskola med 700 grundskoleelever och 75 elever i grundsärskola, beslut i barn- och ungdomsnämnden och kommunstyrelsen

1.5 Bildningsnämndens beslut om lokaler

Bildningsnämnden har vid olika tillfällen fattat beslut om förändringar inom gymnasieskolan. Ett omfattande utredningsarbete har bedrivits under ett antal år som inte minst rört hur nämnden ska möta framtiden, stärka yrkesprogrammen, fördelning av program på gymnasieskolorna och behovet av fler platser i skolorna. En del i arbetet har rört den nya gymnasieskolan som under en period tänktes vara en del av Nya Kungsbergsskolan, (se ovan).

Några viktiga beslut redogörs för nedan:

- Den 15 juni 2017, § 96, beslutade nämnden att handels- och administrationsprogrammet skulle erbjudas på Katedralskolan från och med läsåret 2018/19.
- Den 28 september 2017, § 107, beslutades att utbildningarna på Anders Ljungstedts gymnasium skulle omlokaliseras.
- Den 14 juni 2018, § 84, tog nämnden beslut om att utöka antalet utbildningsplatser inom gymnasieskolan på Birgittaskolan¹. Samtidigt gavs utbildningsdirektören ett uppdrag att efter samråd med Birgittaskolan återkomma med förslag på plan samt konsekvensbeskrivning av en omlokalisering av SFI, grundläggande vuxenutbildning och de delar av den gymnasiala vuxenutbildningen som inte har direkt koppling till de gymnasieprogram som Birgittaskolan

¹ Bedömningen som låg till grund för beslutet var att Birgittaskolan skulle kunna ha en gymnasiedel som omfattade 1 000 elever, det vill säga en utökning med cirka 600 elever

erbjuder. Dessutom fick utbildningsdirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna för att utöka skolfastigheten på Birgittaskolan.

- Den 13 december 2018, § 200, återrapporterades uppdraget om omlokalisering av vuxenutbildningen till nämnden, där inriktningen var att skapa en sammanhållen vuxenutbildningsenhet och att all vuxenutbildning på Birgittaskolan flyttas till den nya enheten.
- Den 19 juni 2019, § 81, tog nämnden sedan beslut om att erbjuda ekonomiprogrammet och barn- och fritidsprogrammet på Birgittaskolan från och med läsåret 2020/21.

1.6 Planeringsförutsättningar som har påverkan för Linköpings skolor 2035

Demografisk utveckling till år 2035

De demografiska konsekvenserna av den prognosticerade tillväxten fram till år 2035 resulterar i cirka 4 700 elever i grundskola och gymnasieskola. Det bygger på den av Analys och utredning framtagna befolkningsprognosen som visar att Linköpings kommun kan komma att växa med närmare 34 000 invånare fram till år 2035.

I kapitel 2 och 3 återkommer utredningen till ökningen i de olika åldersgrupperna och dess påverkan på behov av utbyggnad av grundskolor och gymnasieskolor.

Lokalförsörjning

Den senaste lokalförsörjningsplanen för barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden sträcker sig fram till och med år 2029. Planerna beskriver den samlade bilden av planerad utbyggnad av nya lokaler, modernisering och avveckling av befintliga lokaler.

Ekonomi

De ekonomiska förutsättningarna för Linköpings kommun förändras till en del under de kommande åren och kostnadsdämpande åtgärder ska vidtas under planperioden. Förslaget till kommunalekonomisk utjämning innebär också att Linköping beräknas få betala ytterligare 171 miljoner i utjämningsystemet från och med år 2020, men med ett visst införandebidrag de första åren som gör att effekterna inte slår igenom fullt ut².

För år 2020 utgör beslutade kostnadsdämpande åtgärder 45 miljoner kronor för barn- och ungdomsnämnden. Motsvarande siffra för bildningsnämnden är cirka 8 miljoner kronor. Respektive nämnd har tagit fram förslag till hur anpassningen av verksamheten till de nya förutsättningarna ska göras.

² Riksdagen fattar beslut under november 2019 i den aktuella frågan. Lagen om kommunalekonomisk utjämning mellan kommuner respektive mellan landsting syftar till att genom kostnadsutjämning skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunerna och för landstingen/regionerna.

En särskild utmaning för utbildningsnämnderna är ökade kostnader för lokaler.

Personal- och kompetensförsörjningsplaner

Kompetensförsörjningsarbetet söker nya vägar för att kunna tillgodose behovet av personal i förskolor, skolor och gymnasieskolor. I behovsprognosen för barn- och ungdomsnämndens verksamheter räknar kommunen med att personalbehovet kommer öka med 520 medarbetare under perioden 2020-2027. 2027 kommer närmare 190 grundskollärare att behöva rekryteras. Då behöver Linköping dessutom rekrytera runt 100 förskollärare per år, och knappt 50 fritidspedagoger. Det är ett omfattande rekryteringsbehov på över 600 medarbetare varje år från 2021 till och med 2027. Under hela perioden är antalet som behöver rekryteras lite fler än 5 600 individer.

För bildningsnämndens del är ökningen av medarbetare aningen mer begränsad, men ökningen mellan 2020 och 2027 är beräknat till 187 medarbetare. Rekryteringsbehovet ett enskilt år (2027) uppgår till 183 medarbetare, varav gymnasielärare svarar för 82 nya medarbetare. Totalt sett kommer rekryteringsbehovet att närma sig 1 500 individer under perioden 2020–2027.

Generellt gäller att behovet av välfärdstjänster växer betydligt snabbare än resurserna och tillgången på personal. Ett antal nya vägar till kompetensförsörjning behöver genomföras för att klara personalsituationen framöver. Det kan bl.a. handla om verksamhetsutveckling via digitalisering, fortsatt fort- och vidareutbildning av befintliga medarbetare och försök att få medarbetare att arbeta längre.

1.7 Utmaningar

Teknikutveckling påverkar planering av skolor

Teknikutveckling med digitalisering, AI och robotisering kommer att påverka lokaler och skolans arbetssätt. Det är svårt att beskriva hur det kommer att förändra framtidens skola. Mycket av arbetet idag handlar om det dagsaktuella läget och för Utbildningsförvaltningen är det viktigt att rusta för ett kunskapsmässigt långsiktigt arbete med ny teknik och ny pedagogik.

Befolkningsprognos

Som beskrivs inledningsvis är det svårt att göra en träffsäker prognos för en så lång period som 15 år eller mer. Det finns exempel på kommuner som på grund av svårigheter att förutse befolkningsutveckling inkl. migration m.m. nöjer sig med att planera för fem år i taget. En rad andra faktorer bidrar till att det finns en osäkerhet om hur det ser ut i mitten på 2030-talet.

En sådan faktor som just nu är aktuell är den relativt snabba nedgång som skett från en stark konjunktur under en tioårsperiod till något som under våren 2019 beskrevs som en avmattning och normalkonjunktur till att nu (hösten 2019) beskrivas som en lågkonjunktur. I senaste Ekonomirapporten räknar Sveriges kommuner och Regioner med att Sverige går in i en mild lågkonjunktur under

2020 och att den kommer att fortsätta under 2021³. Hur det påverkar bostadsbyggande och hur hög arbetslöshet vi får i Östergötland och i Sverige går det inte att säga något säkert om.

Det försämrade ekonomiska läget kan också indirekt påverka de angränsande kommunernas beslut om de egna gymnasieskolorna. Kommer kommuner att avveckla vissa gymnasieprogram och kommer det i så fall att få direkt påverkan på Linköpings kommun?

Det är också troligt att nybyggnation av flera grund- och gymnasieskolor kommer att öka lokalkostnadernas andel av berörda nämnders budgetar. Sett till trender så försöker alla kommuner som utbildningskontoret haft kontakt med, att minska eller till och med radikalt minska ytan per elev för att hålla nere byggkostnader och hyresnivåer.

Elever i särskolan

En del av en tänkbar utveckling för framtiden är att kraven på platser för särskolan kan komma att öka. Prognoser i hela landet visar att det finns ett stort ökat behov för elevplatser inom särskolan. De elever som nu skrivs in i särskolan har ofta mer resurskrävande särskilda behov som i sin tur ställer större krav på lokaler och mer personal.

Man kan redan idag se tendenser att familjer som har barn med stora särskilda behov söker sig till mer resursrika kommuner. Det kan påverka behoven för Linköpings kommuns del i framtiden.

Ostlänken

I februari 2018 fattade Kommunstyrelsen beslut om att starta Stadsbyggnadsprojektet Ostlänken, ett paraplyprojekt med syfte att koordinera kommunens arbete med fysisk planering och exploatering kopplat till Trafikverkets pågående järnvägsplanering genom staden.

Byggandet av Ostlänken kommer att påverka staden och omgivningarna på många sätt. Innan en mer avgränsad järnvägskorridor är beslutad, råder osäkerhet kring bland annat Anders Ljungstedts gymnasium som ligger inom utredningsområdet för Ostlänken. Det föranledde bildningsnämnden att i september 2017 besluta att utbildningarna från Anders Ljungstedts gymnasium ska omlokaliseras, men det är fortfarande inte klart när detta i så fall måste ske. Enligt nuvarande tidplan ska Ostlänken vara i drift 2035. Enligt Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen är det troligt att gymnasieskolan måste tas ur drift betydligt tidigare än så, förmodligen redan under de sista åren på 2020-talet.

³ Ekonomirapporten oktober 2019 s. 5, Om kommunernas och regionernas ekonomi, Sveriges Kommuner och Landsting

2. Demografi 2035 och kommunens övergripande planering

Inledning

I nulägesbeskrivningen, som ska ligga till grund för den samlade bilden när det gäller struktur och lokalisering av framtida grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort, ingår ett demografiskt underlag fram till och med år 2035. Dessutom ska befolkningsprognosen vara avstämd mot kommunens översiktsplan, samt fördjupningar av denna.

Inledningsvis beskriver utredningen resultatet av befolkningsframskrivningar fram till 2035. Efter det kommer beskrivningar av vad översiktsplanen och fördjupningar av översiktsplanen kan betyda för bostadsbyggande med mera.

Osäkerhet finns om hur stor befolkningstillväxten blir, när utredningen försöker titta mer än 15 år framåt i tiden. Sett till stora händelser som hänt de senaste decennierna har inte minst urbanisering och flyktingströmmar påverkat antalet invånare mer än vad som kunde förutses i början av milleniet.

Linköpings befolkning kan öka till 195 000 invånare år 2035

Uppgifterna om befolkningsutvecklingen för Linköpings kommun fram till år 2035 kommer ifrån *Kommunprognos 2019-2028* som utöver prognosen innefattar en framskrivning för åren 2029-2038, medan stadsdelarnas befolkningsutveckling fram till år 2028 kommer ifrån *Delområdesprognos 2019-2028*.

Enligt utblicken till 2035 förväntas Linköping att växa med drygt 34 000 invånare mellan åren 2018-2035, från 161 034 invånare till 195 250 invånare. Detta motsvarar en befolkningsökning på 21 procent.

Under samma period väntas antalet invånare i åldrarna 6-18 år öka från 23 610 till omkring 28 300, en ökning med knappt 4 700 personer (motsvarande 20 procent).

2.1 Antaganden i Kommunprognos 2019-2038

Det som ligger till grund för befolkningsprognosen är ett antal antaganden om volym och åldersfördelning på in- och utflyttning, födelsetal och dödsrisiker. Dessa är i regel mer säkra för de första prognosåren men blir mer osäkra ju längre fram prognosen sträcker sig.

Kommunprognos 2019-2028 grundar sig på den faktiska befolkningen i Linköpings kommun 2018-12-31, fördelad på ettårsklasser och kön.

Födelsetal

Sedan 2012 har det summerade fruktsamhetstalet det vill säga antalet födda barn per kvinna minskat från 1,89 till 1,59 år 2018. Även i riket har utvecklingen varit liknande. Enligt den senaste riksprognosen (2018) som tas fram av Statistiska Centralbyrån, förväntas fruktsamhetstalen öka under de närmaste åren i landet.

I *Kommunprognos 2019-2028* antas det summerade fruktsamhetstalet öka svagt också i Linköping.

Antalet födda barn i absoluta tal väntas stiga under prognosperioden, och år 2022 förväntas för första gången fler än 2 000 barn födas under ett år i Linköping.

Dödstal

Linköping har länge haft lägre dödlighet än riket, framförallt för män. Dödsriskerna i prognosen ligger på 90 procent för män av SCB:s riksprognos för dödsrisker. För kvinnor ligger de på 95 procent. Det innebär samma antaganden som i föregående års prognos.

Flyttning

Linköpings kommun har haft ett positivt flyttningsnetto under alla år sedan millennieskiftet. De senaste åren har både in- och utflyttningen ökat och under 2018 flyttade för första gången över 10 000 personer till Linköpings kommun.

I prognosen antas antalet personer som flyttar till Linköpings kommun minska. Detta beror dels på att antalet nybörjarstudenter troligen kommer att sjunka något på grund av att befolkningsunderlaget i Sverige för de åldrar som påbörjar sina studier minskar. Dessutom tros de höga volymerna de senaste åren delvis bero på att många som kommit till Sverige som flyktingar har gjort sin första förflyttning inom landet, vilket medfört en ökning för Linköpings kommun. Denna grupp antas dock minska sedan den nya lagen som begränsade möjligheterna till uppehållstillstånd infördes.

Antalet personer som flyttar ifrån kommunen antas minska något, men kommer fortsatt ligga på en relativt hög nivå. Detta ger ett fortsatt högt förväntat flyttnetto, även om det succesivt minskar i prognosen.

Prognostiserad befolkningsutveckling

Sammantaget ger dessa antaganden en genomsnittlig förväntad befolkningsökning om cirka 2 000 personer per år fram till år 2035. Befolkningsökningen förväntas vara större de första åren, cirka 2 350 personer år 2019, och sedan minska till omkring 1 900 personer per år omkring år 2035.

Till en början förväntas nettoflyttningarna stå för cirka 75 procent av befolkningsökningen. Men på grund av ett förväntat ökat födelsenetto och minskat flyttnetto förväntas nettoflyttningarna stå för knappt 60 procent av befolkningsökningarna från år 2024 och framåt.

I samband med att befolkningsprognosen beräknas görs även två prognoser för alternativa scenarion, där flyttnettot antas bli 125 högre respektive lägre för varje år. För år 2035 skulle dessa två scenarion få effekten att befolkningsökningen blir cirka 2 650 högre respektive lägre. Det högre scenariot skulle innebära att Linköpings befolkning uppgår till cirka 197 900 personer år 2035, och det lägre scenariot skulle innebära att befolkningen uppgår till cirka 192 600 personer år

2035. Med ordinarie prognos väntas befolkningen uppgå till 195 260 invånare år 2035.

2.2 Antaganden i Delområdesprognos 2019-2028

Delområdesprognos 2019-2028 bygger på den faktiska befolkningen i Linköpings kommun 2018-12-31, fördelad på delområden, ettårsklasser och kön. Prognosområdena klassificeras bland annat med en så kallad områdestyp, som bygger på vilka typer av bostäder som dominerar inom respektive område.

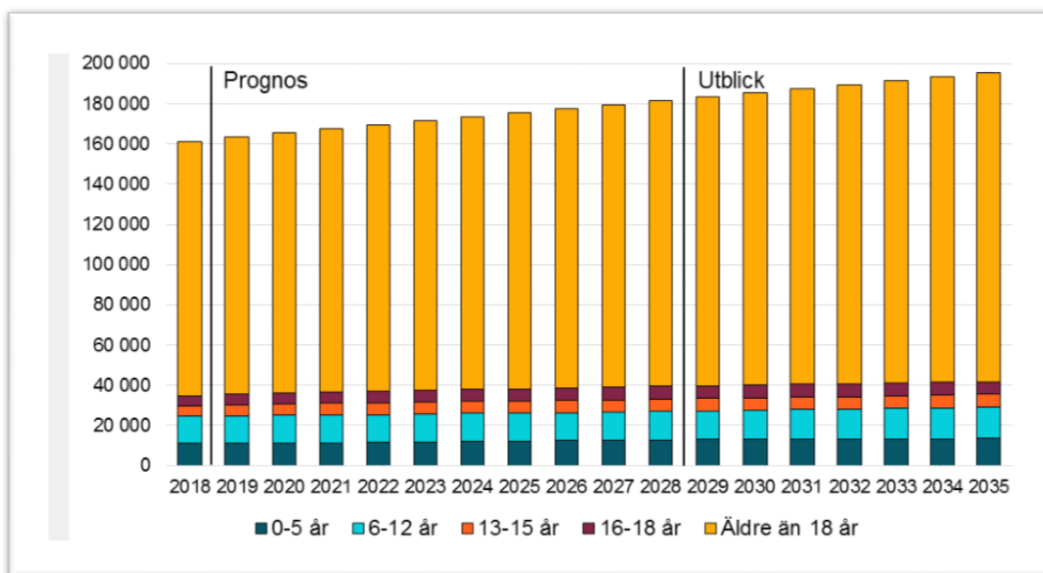
Delområdesprognos 2019-2028 bygger i detta avseende på aktuella uppgifter från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i mars 2019, samt när det gäller bostäder som färdigställs 2019-2020 på vilket bostadsbyggande som var pågående i mars 2019.

Det totala byggandet i kommunen under prognosperioden 2019-2028 har antagits bli cirka 15 000 bostäder eller i genomsnitt ungefär 1 500 per år. Åren 2021-2023 väntas bostadsbyggandet och antalet färdigställda bostäder ligga på en mycket hög nivå med runt 2 000 per år.

2.3 Prognos

Förutsatt de antaganden som görs i prognosen förväntas Linköpings kommuns befolkning öka från 161 034 invånare år 2018 till 195 250 invånare år 2035. Antalet invånare i åldrarna 6-18 år förväntas under samma period öka från 23 610 invånare till 28 300 invånare.

Diagram 1. Befolkningsprognos för Linköpings kommun till år 2035

Befolkningen växer dessutom olika snabbt och vid olika tidpunkter sett till de tre skolåldrarna låg- och mellanstadiet (6-12 år), högstadiet (13-15 år) och gymnasiet (16-18 år).

Gruppen 6-12 år beräknas öka från 13 248 invånare år 2018 till cirka 15 630 invånare år 2035. Detta motsvarar en ökning på 18 procent.

Diagram 2. Befolkningsprognos för åldersgrupperna 6-12 år till år 2035

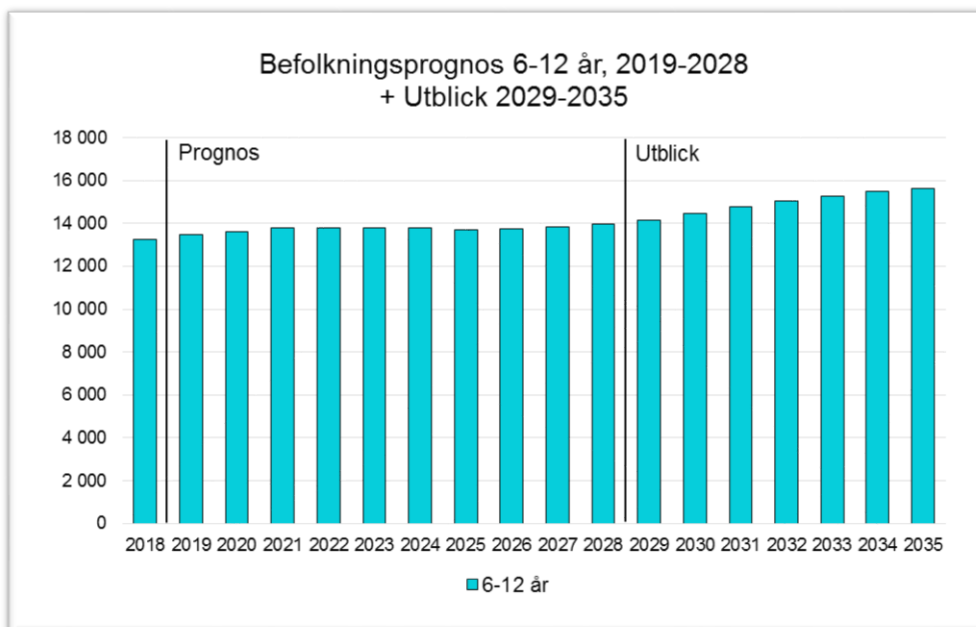
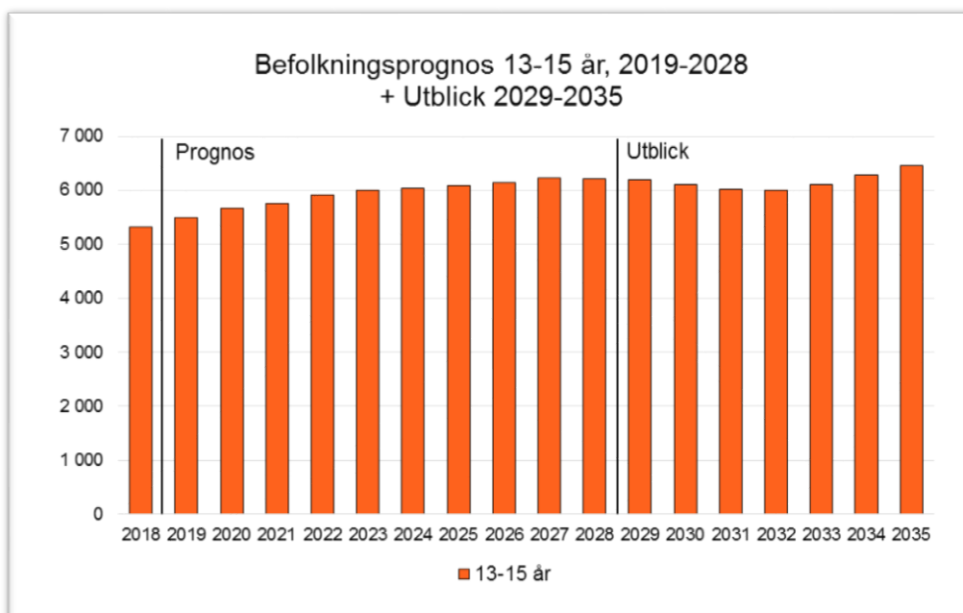

Diagram 3. Befolkningsprognos för åldersgrupperna 13-15 år till år 2035

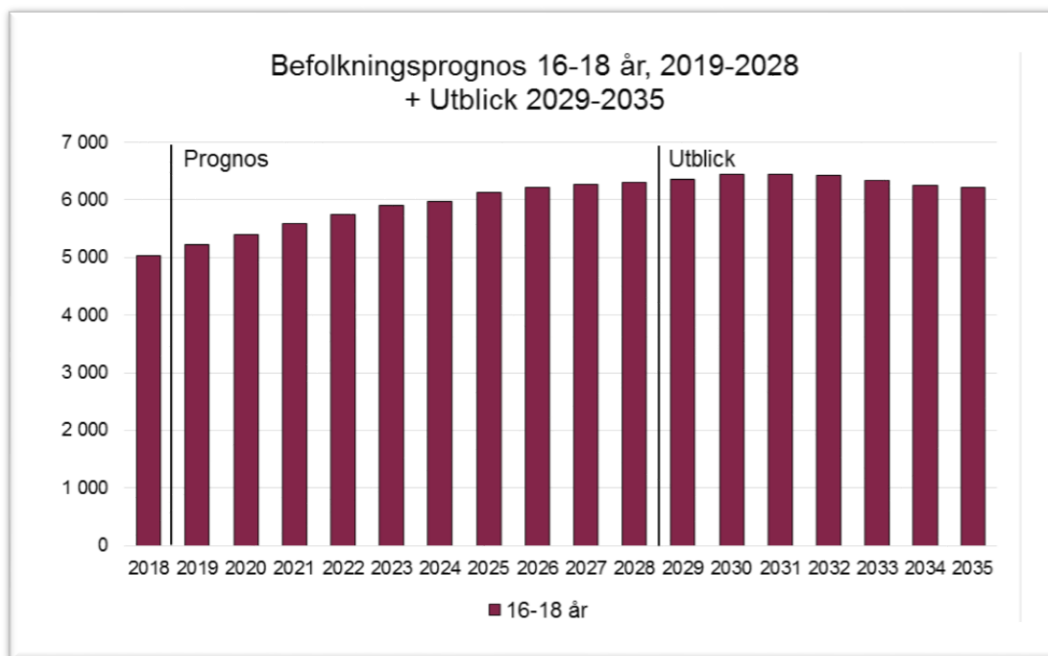
För befolkningen i åldrarna 13-15 kan gruppen komma att öka med 21 procent. Från 5 325 invånare år 2018 till 6 450 invånare år 2035.

Gruppen 16-18 år är den grupp som förväntas öka mest procentuellt sett. Från 5 037 invånare år 2018 till 6 220 invånare år 2035, en ökning motsvarande 23

procent. Denna grupp förväntas dock vara ännu större år 2030, 6 450 invånare. Detta motsvarar en ökning på 28 procent från år 2018.

Diagram 4. Befolkningsprognos för åldersgrupperna 16-18 år till år 2035

Att dessa tre åldersgrupper förändras olika snabbt och olika mycket beror på flera faktorer. Den främsta orsaken är att antagandet om födelsetal får olika stor påverkan på prognosen och vid olika tidpunkter för åldersgrupperna.

På stadsdelsnivå kan man se stora skillnader i befolkningsutvecklingen både totalt sett och för olika åldersgrupper. Dessa prognoser gäller dock under antagandet att de planerade nybyggnationerna stämmer i antal, typ av bostad samt tidsperiod. Dels får det stor påverkan på den specifika stadsdelen man studerar, men även övriga stadsdelar.

De tre delområden där antalet invånare i åldrarna 6-18 år förväntas öka mest är Ekängen, Västra Valla och Djurgården. Där förväntas denna del av befolkningen öka med 1 500 invånare fram till år 2028, vilket motsvarar 53 procent av kommunens totala ökning i dessa åldrar fram till år 2028. I dessa områden förväntas mycket nybyggnation stå klart under prognosåren 2019-2028.

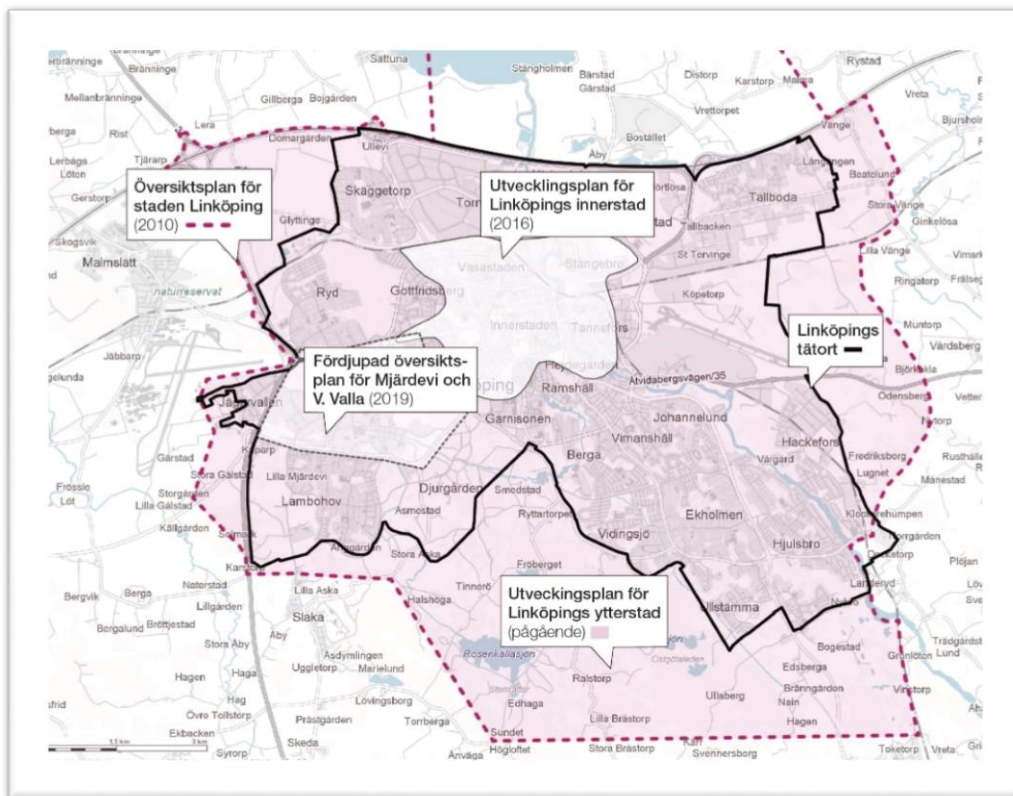
2.4 Avstämning av prognosen med kommunens långsiktiga planer

För att få en så bra bild som möjligt av kommunens behov gällande grundskola och gymnasium i Linköpings tätort 2035 har Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen fått i uppdrag att stämma av framtagna befolkningsprognoser och framskrivningar mot kommunens långsiktiga planering. I det arbetet ingår att identifiera potentiella skillnader mellan pågående/kommande planering och framskrivningarna för 2035.

Metod

Statistik och utredningar har tagit fram både befolkningsprognoser fram till 2028 och framskrivningar till 2035, fördelat på stadsdelar inom Linköpings tätort. Dessa har stämts av med pågående detaljplanering och exploateringsprojekt, samt inriktningar och ambitioner i följande delar av översiktsplanen:

- Utvecklingsplan för Linköpings innerstad (2016)
- Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad (pågående)
- Översiktsplan för staden Linköping (2010)
- Fördjupad översiktsplan för Mjärdevi och västra Valla (2019)

Karta 1: Karta som visar geografiska avgränsningar för delar av översiktsplanen. (Se förstoring sid 61)

Översiktsplan för staden Linköping (2010) omfattar ett geografiskt område som är något större än Linköpings tätort (avgränsningen för projektet). Dock ligger de allra flesta utvecklingsområden för bostäder inom tätortsavgränsningen. Innerstaden och ytterstaden utgör tillsammans samma avgränsning som Översiktsplan för staden (2010), förutom utvecklingsområdena för verksamheter norr om E4.

Osäkerheter

För att möta kommunens växande befolkning behöver kommunen långsiktigt ha en beredskap för att kunna bygga 800-1000 bostäder årligen, med en högre utbyggnadstakt de närmaste åren. Det betyder att det fram till 2035 bör färdigställas cirka 15 000 nya bostäder i hela kommunen (inte bara i tätorten), varav cirka 7 000 efter 2028. Översiktsplanen och övrig pågående planering visar beredskap för en mycket större mängd bostäder än detta.

Det är alltid en svår uppgift att uppskatta antalet färdigställda bostäder under kommande år, samt att prognostisera vilka områden (speciellt i de översiktliga planerna) som kommer att realiseras först. Mycket är marknadsstyrt. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har i det här arbetet fokuserat på att försöka identifiera vilka stadsdelar där kommunen bedöms kunna ha stor planberedskap för nya bostäder fram mot 2035 och som därmed skulle kunna öka mer än vad framskrivningarna visar.

Sammanfattning av resultatet

Översiktsplanerna visar på olika möjligheter för Linköpings utveckling vid en viss befolkningensmängd. I Utvecklingsplan för Linköpings innerstad (2016) är det 200 000 invånare i kommunen, med en utblick mot 250 000 invånare, som används. Kommuntotalen stämmer relativt bra mellan översiktsplanen och prognoserna för 2035. Däremot så är differensen mellan hur många som beräknas bo i staden (ungefär samma avgränsning som tätorten) större.

Tabell 1. Jämförelse mellan befintligt invånarantal, utblick mot år 2035 och möjligheter enligt översiktsplanen

Område	Ca antal okt 2019	Framskrivning 2035	Översiktsplanen
Utvidgad innerstad	ca 34 000 inv.	ca 40 000 inv.	ca 50 000 inv. *
Ytterstad	ca 82 000 inv.	ca 101 000 inv.	ca 100 000 inv.
Tätorten/staden	Ca 116 000	132 000 inv./141 000 inv. **	ca 150 000 inv.
Linköpings kommun	Ca 162 000	ca 195 000 inv.	ca 200 000 inv.

* Översiktsplanen tar sikte på när kommunen har 200 000 invånare i kommunen, så de här talen blir något lägre eftersom vi beräknas vara 195 000 år 2035.

** Delområdesframskrivningarna säger totalt 141 000 invånare, medan prognosen för tätorten som helhet säger 132 000 invånare. Framskrivningar på delområdesnivå är väldigt osäkra på så lång sikt.'

Bedömning av framskrivningarna per stadsdel

Som underlag till befolkningsprognosen för 2019 finns en uppskattning om cirka 15 000 färdigställda bostäder (i hela kommunen) 2019-2028. Tabell 2 visar ett möjligt tillskott på ytterligare cirka 7 600 bostäder efter 2028 (varav cirka 4 000 i ytterstaden och cirka 3 600 i den utvidgade innerstaden). Det är planer på bostäder som kan komma att påverka delområdesprognoserna på längre sikt. Det finns samtidigt ännu mer potential i den pågående planeringen än vad utredningen i dagsläget bedömer skulle kunna färdigställas innan 2035.

Tabell 2. Stadsdelar med potentiell möjlighet att kunna växa mer till 2035 än vad delområdesprognosen visar

Stadsdel	Inv. Okt. 2019	Framskrivning 2035	Potential att öka till år 2035	Kommentar *
Djurgården	0	3 399 (öka 3399)	Öka mkt mer	Djurgården etapp 2 och Vallastaden 2.0
Västra Valla	1 726	4 510 (öka 2784)	Öka mer	FÖP Mjärdevi
Östra Valla	5 694	8 093 (öka 2399)	Öka mer	Ebbepark- industrin 1
Skäggetorp	10 307	12 697 (öka 2390)	Öka mer	Gulspårven
Vasastaden	7 672	8 885 (öka 1213)	Öka mkt mer	Vasastaden etapp 2
Garnisonen	3 051	4 264 (öka 1213)	Öka mer	Eldstålet
Tannefors	4 535	5 065 (öka 530)	Öka mer	FÖP Stångebro
Lambohov	8 632	8 418 (minska 214)	Öka	Lambohov 2:23
Mjärdevi	4	Ingen enskild prognos	Öka mer	FÖP Mjärdevi
Stångebro	200	Ingen enskild prognos	Öka mkt mer	FÖP Stångebro
				Totalt: ca 7 600 bostäder

*projekt som inte ingår i delområdesprognoserna och som skulle kunna förändra framskrivningarna

Tabell 3. Grov uppskattning av hur de tillkommande projekten efter 2028 skulle kunna generera fler invånare inom kommunens olika administrativa delar*

Område	Översiktsplanen	Framskrivningstal 2035**
Utvidgad innerstad	ca 50 000 inv.	ca 47 500 inv.
Ytterstad	ca 100 000 inv.	ca 108 000 inv.
Tätorten/staden	ca 150 000 inv.	ca 155 500 inv.
Linköpings kommun	ca 200 000 inv.	?

* Det är dock väldigt osäkert att omvandla nya bostäder till nya invånare på den här övergripande nivån, eftersom antaganden om flyttkedjor, typ av inflyttare inte finns med i beräkningarna.

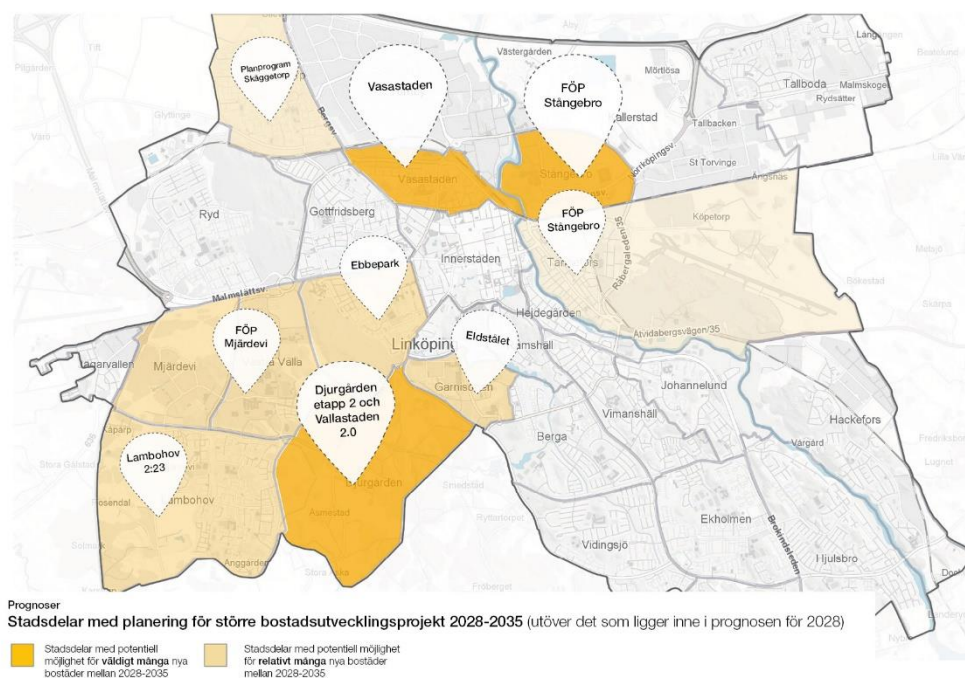
** Framskrivningstal + grov uppskattning av större projekt inom tätorten 2028-2035

Eftersom beredskapen enligt den översiktliga planeringen är större än vad som bedöms kunna realiseras fram till 2035, skulle ett invånarantal enligt tabellen ovan antingen innebära att kommuntotalen ökar mer än prognostiserat, eller att invånarantalet utanför tätorten minskar. Bostadsförsörjningsprogrammet anger att kommunen behöver ha beredskap för att kunna bygga 800-1 000 nya bostäder årligen i hela kommunen; inte bara inom tätorten Linköping.

2.5 Slutsatser gällande den demografiska utvecklingen

I rapporten för fas 1 har utredningen utgått från kommunens långsiktiga befolkningsprognos som säger att Linköpings totala befolkning kan komma att bli drygt 195 000 invånare år 2035.

Utredningen har dock önskat utmana den framskrivna bilden genom att exemplifiera att det sannolikt kommer att finnas potential för ännu mer byggnation fram till 2035 än den nybyggnation som ligger till grund för befolkningsprognosen 2019-2028. Det gäller speciellt inom de västra delarna av staden, samt i innerstaden. Om så skulle bli fallet kommer befolkningen i Linköpings tätort och kommun ha möjlighet att kunna öka mer än vad befolkningsprognosen pekar på, beroende på bland annat utbyggnadstakt och prioritering mellan projekt. Osäkerheten kan innebära en utmaning när underlag för en strukturbild ska tas fram.

Karta 2: Stadsdelar med planering för större bostadsutvecklingsprojekt 2028-2035 (Se förstoring sid 62)

Möjligheter att påverka utbyggnad i stadsdelar

Kommunen har betydande möjligheter att påverka när olika områden planläggs och när kommunal mark exploateras.

Genom samarbete och dialog mellan berörda nämnder och förvaltningar kring en långsiktig strategi, och med kontinuerliga uppföljningar, har kommunen möjligheter att styra samhällsbyggandet mot en ökad effektivitet. Det medför också ökade möjligheter till en bra dialog med medborgarna.

Kommunen äger frågan om när skolinvesteringen skall göras och kan på olika sätt även påverka bostadsbyggandet. Även om kommunen inte kan styra exakt när bostäderna kommer att byggas kan man skapa goda förutsättningar genom

att förbereda i översiktlig planering och detaljplaner som samordnas med lokalförsörjningsplaner. När detaljplanen vunnit laga kraft kan marken förberedas genom investering i gator och annan infrastruktur som möjliggör både bostadsbyggande, kollektivtrafikförsörjning, byggande av förskolor, skolor och annan service.

Kommunen kan också omprioritera eller till och med bromsa byggandet i en stadsdel som inte har tillräcklig skolkapacitet. När kommunen äger marken avgör kommunen själv när den ska planläggas och när den ska säljas för exploatering. Köpeavtalet är villkorat och köpet går tillbaka om köparen inte bygger enligt överenskommelse. När marken är privatägd avgör kommunen i planbesked när detaljplanen kan påbörjas. Vid valet mellan olika planprojekt kan skolkapacitet vara en prioriteringsgrund. I de exploateringsavtal som tecknas med privata byggherrar kan frivilliga överenskommelser om t.ex. utbyggnadstakt av ett större område träffas.

Det som är svårt att styra är konjunktursvängningar som kan medföra att ingen är beredd att bygga alls.

Utredningen i fas 1 konstaterar att Linköpings kommun varje mandatperiod bör uppdatera och göra nya, långsiktiga framskrivningar för att hålla fortsatt god mark- och planberedskap.

3. Grund- och gymnasieskolor i Linköpings kommun

3.1 Nulägesbeskrivning, årskurs F-6

Elevantal och kapacitet

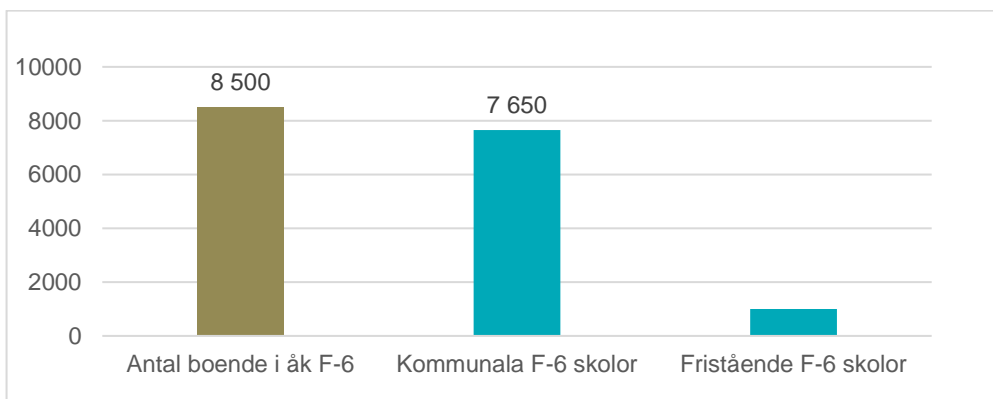
Samtliga F-6 skolor i Linköpings tätort, är med några få undantag fullt nyttjade.

Barn- och ungdomsnämndens strategi för lokalisering av F-6 skolor innebär att:

- F-6 skolor ska lokaliseras och organiseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet. F-6 skolor ska lokaliseras med hänsyn till yngre barns behov av skola och fritidshem nära hemmet.

I Linköpings tätort finns 25 kommunala skolor och 8 fristående skolor för elever i årskurs F-6. Hösten 2019 bor cirka 8 500 elever i åldrar för årskurs F-6 i Linköpings tätort. Cirka 8 650 elever är placerade på de kommunala och fristående skolorna.

Diagram 5. Fördelning av antalet elever på kommunala och fristående F-6 skolor i Linköpings tätort, hösten 2019

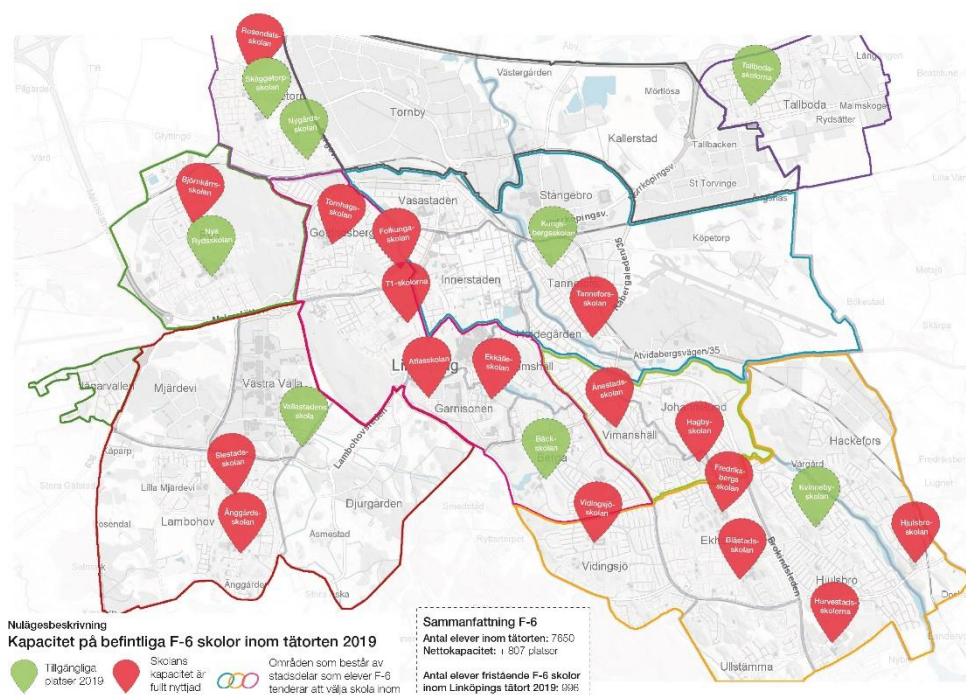

De kommunala F-6 skolorna har en kapacitet på 8 400 elevplatser. Överkapaciteten på de kommunala skolorna finns i form av enstaka platser på några skolor, främst koncentrerad till de tre skolorna Bäckskolan, Tallbodaskolan och Skäggetorpsskolan. Fristående skolors elevantal är en förutsättning för Utbildningskontorets planering gällande kommunala skolor. Kommunen har en skyldighet att ta emot de elever som önskar gå i de kommunala skolorna och oavsett de fristående skolornas kapacitet är det antalet elever som väljer att gå på de fristående skolorna som påverkar behovet av elevplatser i de kommunala skolorna.

Lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet

En stor andel av kommunens skolor är byggda och utformade i en tid med andra krav och arbetssätt. En stor del av lokalerna behöver moderniseras för att klara dagens myndighetskrav och för att ge verksamheterna bättre förutsättningar för lärande.

Fastighetsägaren har ansvar för lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet. I nämndens hyresavtal regleras fastighetsägarens ansvar för lokalernas underhåll och tekniska status. I samarbete med fastighetsägarna utvecklas befintliga lokaler för att ge elever och personal förutsättningar och en lärmiljö som stödjer dagens arbetssätt och klarar framtidens krav.

Karta 3. Översiktsbild F-6 skolor Linköpings tätort. 25 kommunala F-6 skolor i Linköpings tätort. Rödmärkade - fullt nyttjade eller ett begränsat antal lediga platser. Grönmärkade skolor har utrymme för fler elever. (Se förstoring sid 63)

Beslutade och planerade lokalförändringar, årskurs F-6

Barn- och ungdomsnämndens beslut och planering för nya F-6 skolor täcker kommande platsbehov.

I barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan beskrivs planering av nya skolor för att klara ett ökat barn- och elevantal utifrån kommunens befolkningsprognos.

Under perioden 2020-2028 ökar antalet barn/elever i årskurserna F-6 i Linköpings tätort enligt kommunens befolkningsprognos med cirka 400 barn/elever. Ökningen av antalet barn/elever är koncentrerad till Linköpings sydvästra stadsdelar, Västra Valla och Djurgården samt till innerstaden och dess närliggande stadsdelar.

Utbildningskontorets bedömning i lokalförsörjningsplanen är att andelen elever i fristående skolor är konstant.

Beslutade förändringar

Barn- och ungdomsnämnden och kommunstyrelsen har tagit beslut gällande utbyggnad av tre skolor i Linköpings tätort. Besluten innebär att den totala kapaciteten i Linköpings tätort ökar med cirka 500 elevplatser.

Tabell 4. Beslutade förändringar i F-6 skolor

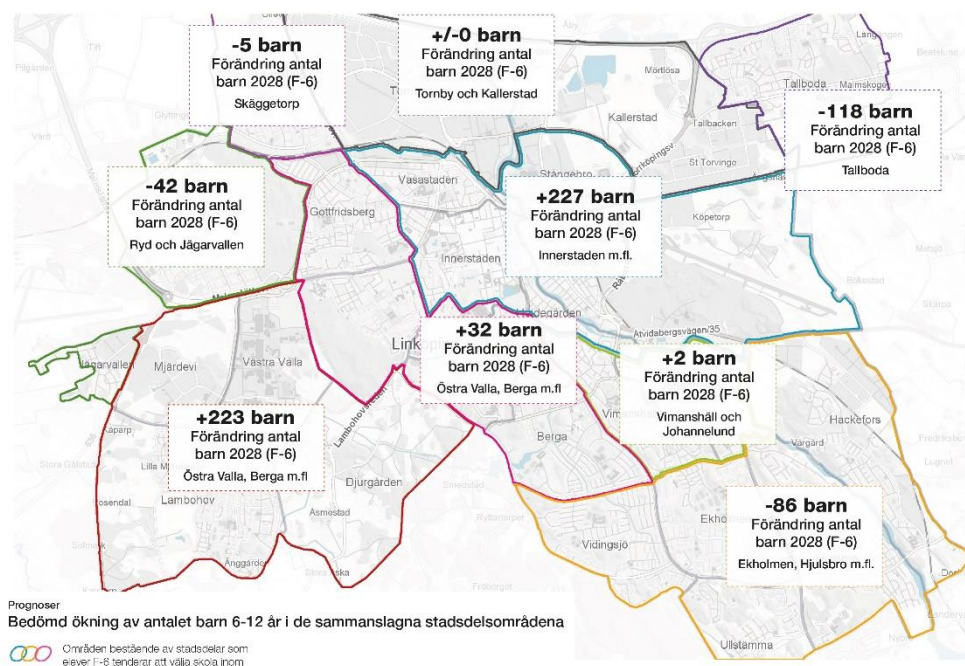
Skola	Område	Nya elevplatser	Kommentar
Fridtunaskolan	Ebbe Park	260	Kapacitet utökas från 300 till 560 elevplatser
Ekkälleskolan	Södra Ekkällan	100	Förskoleplatser på skolan omvandlas till elevplatser
Tornhagsskolan	Gottfridsberg	150	Om- och nybyggnation

Planerade förändringar

Nämnden har i sin lokalförsörjningsplan utöver befintliga beslut planer för nya skolor. Planeringen bygger på kommunens befolkningsprognos och antagande om bostadsutbyggnad samt på en eventuell ökad eller förändrad bostadsutbyggnad med utgångspunkt i kommunens översikts- och detaljplaner. Beslut om beställning av nya skolor föreslås då behov uppstår med utgångspunkt kommunens elevprognos.

Tabell 5. Planering för kommande utbyggnad i Linköpings tätort

Område	Nya elevplatser	Kommentar
Djurgården	350-400	Pågående detaljplan
Folkungavallen	350-400	Pågående detaljplan
Berga Äng	350-400	Pågående detaljplan
Tannefors	-	Pågående detaljplan. Ersätter Kungsbergsskolan F-6 och Tanneforssskolan F-6
Blästadsskolan	100	Kapacitet utökas från 380 till 480 elevplatser
Fredriksbergsskolan	175	Kapacitet utökas från 175 till 350 elevplatser

Karta 4. Översiktsbild - förändringar av elevantal till år 2028 F-6 skolor Linköpings tätort
Stadsdelarna i Linköpings tätort grupperade i större närområden med beskrivning utifrån elevprognos för årskurserna F-6. (Se förstoring sid 64)

3.2 Nulägesbeskrivning, årskurs 7-9

Elevantal och kapacitet

Samtliga kommunala högstadieskolor i Linköpings tätort är fullt nyttjade, förutom skolorna Skäggetorp och Ånestad.

Barn- och ungdomsnämndens beslut om Strategi för lokalisering av 7-9 skolor innebär:

- 7-9 skolor ska lokaliseras med större utgångspunkt i elevers önskemål av skola. 7-9 skolor ska planeras och lokaliseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet.

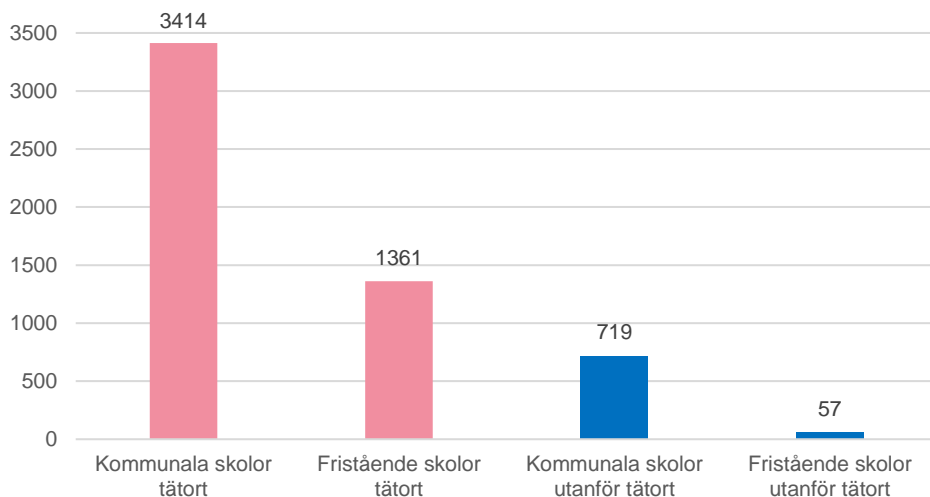
Barn- och ungdomsnämndens beslut om Principer för placering av elever i Linköpings kommunala grundskolor, innebär:

- Huvudprincipen är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. När ett urval behöver göras används principen om relativ närhet.

I Linköpings tätort finns åtta kommunala skolor och sju fristående skolor för elever i årskurs 7-9. Hösten 2019 är cirka 3 500 elever i årskurs 7-9 boende i Linköpings tätort.

De kommunala högstadieskolorna har en kapacitet på 3 450 elevplatser. De kommunala skolornas kapacitet är fullt utnyttjad.

Diagram 6. Fördelning av antalet elever på kommunala och fristående högstadieskolor, hösten 2019

Tabell 6. Elever i årskurs 7-9 i Linköpings tätort

	Kommunala skolor	Fristående skolor
Antal boende i årskurs 7-9:	3 450	
Placerade elever:	3 414	1 361
Kapacitet:	3 450	

Av de cirka 4 800 eleverna på högstadieskolor i Linköpings tätort är cirka 1 200 boende utanför tätorten. Elever i högstadieålder, boende utanför tätorten, väljer i hög omfattning skolor i Linköpings tätort. 40 % av platserna på de kommunala högstadieskolorna i Linköpings tätort är så kallad profil- eller spetsplatser som tar emot elever utifrån färdighetsprov, för övriga 60 % av platserna gäller närhetsprincipen.

Merparten, sex av de åtta kommunala högstadieskolorna i Linköpings tätort, har nyttjat sin elevkapacitet fullt ut. Två skolor, Skäggetorpsskolan och Ånestadsskolan, har ett begränsat antal lediga platser. Folkungaskolan och Berzeliusskolan tar emot elever från både grundskola och gymnasium.

Tabell 7. Elevantal och kapacitet i kommunala högstadieskolor i Linköpings tätort

	Kapacitet	varav elevplatser i profiler	Elevantal 2019	Kommentar
Folkungaskolan	580	250	573	Kapacitet 1 400 elever inkl. årskurs 4-6 och GY
Berzeliuskolan	700	300	704	Kapacitet 1 600 elever inkl. GY
Elsa Brändström	420	-	410	
Arenaskolan	560	470	550	
Tornhagsskolan	250	-	240	Kapacitet 820 elever inkl. årskurs F-6
Ekholmsskolan	350	80	340	Kapacitet 380 elever inkl. elever i särskola
Ånestadsskolan	300	170	250	Kapacitet 820 elever inkl. årskurs F-6
Skäggetorpsskolan	250	-	210	Kapacitet 500 elever inkl. årskurs 4-6

Samtliga 7-9 skolor är fullt ut nyttjade, förutom Ånestadsskolan och Skäggetorpsskolan som har ett begränsat antal lediga platser

Utanför Linköpings tätort bor cirka 2 000 högstadieelever. Cirka 700 av dessa elever har en av skolorna i Linköpings tätort som sin närmaste högstadieskola. I Ljungsbro, Malmslätt och Lingham finns högstadieskolor med en total kapacitet på cirka 1 000 elevplatser. På dessa tre skolor går 720 elever i årskurs 7-9.

Tabell 8. Elever och kapaciteter i Linköpings kommun skolor årskurs 7-9 utanför tätorten

	Elevkapacitet	varav elevplatser i profiler	Elevantal 2019	Kommentar
Ljungsbroskolan	250	-	225	Kapacitet 650 elever inkl. årskurs F-6
Tokarpsskolan	420	-	270	
Linghamsskolan	330	-	225	Kapacitet 500 elever inkl. årskurs 4-6

Ljungsbroskolan har kapacitet för cirka 250 elever. Skolan har möjlighet att ta emot enstaka ytterligare elever. I Ljungsbro, Berg och Vreta Kloster med omland bor cirka 450 elever. Närmare 50 % av eleverna boende i Ljungsbro, Berg och Vreta Kloster med omland har valt och fått placering på en skola i Linköpings tätort. Ytterligare elever har önskat en placering i Linköpings tätort men inte kunnat beredas plats.

Tokarpsskolan har kapacitet för cirka 420 elever. 280 elever är placerade på skolan hösten 2019 och skolan har möjlighet att ta emot fler elever. I Tokarp, Malmslätt och Vikingstad med omland bor cirka 560 elever i högstadieålder.

Cirka 50 % av eleverna boende i Malmslätt, Tokarp och Vikingstad med omland har valt och fått placering på en skola i Linköpings tätort. Ytterligare elever har önskat en placering i Linköpings tätort men inte kunnat beredas plats.

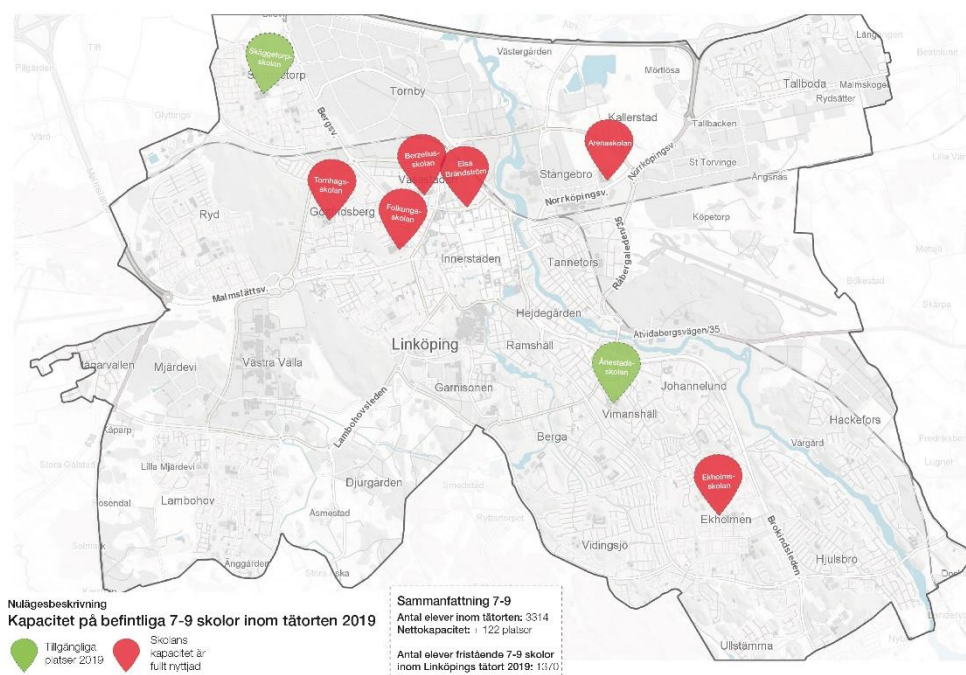
Linghemsskolan har kapacitet för cirka 330 elever. 230 elever är placerade på skolan hösten 2019 och skolan har möjlighet att ta emot ytterligare ett antal elever. I Linghem med omland bor cirka 360 elever i högstadietåldern. Cirka 30 % av eleverna boende i Linghem med omland har valt och fått placering på en skola i Linköpings tätort. Ytterligare elever har önskat en placering i Linköpings tätort men inte kunnat beredas plats.

Lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet

Fastighetsägaren har ansvar för lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet. I nämndens hyresavtal regleras fastighetsägarens ansvar för lokalernas underhåll och tekniska status.

I samarbete med fastighetsägarna utvecklas befintliga lokaler för att ge elever och personal förutsättningar och en lärmiljö som stödjer dagens arbetssätt och klarar framtidens krav. På samtliga skolor, förutom Ekholmsskolan, Skäggetorpsskolan och Tornhagskolan, pågår eller har de senaste åren genomförts modernisering och renovering av lokalerna.

Beslut om modernisering och renovering av Tornhagskolan finns. Plan finns för modernisering och renovering av Ekholmsskolan i samband med planerad utbyggnad.

Karta 5. Kapacitet på befintliga 7-9 skolor i Linköpings tätort. 8 kommunala högstadieskolor i Linköpings tätort. Rödmarkerade - fullt nyttjade. Grönmarkerade skolor har begränsat utrymme för fler elever. (Se förstoring sid 65)

*Beslutade och planerade lokalförändringar, årskurs 7-9***Beslut finns gällande beställning av ny högstadieskola på Kungsbergsskolans fastighet.**

I barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan beskrivs planering av nya skolor för att klara ett ökat barn- och elevantal utifrån kommunens befolkningsprognos.

Under perioden 2020-2028 ökar antalet barn/elever i årskurserna 7-9 i Linköpings tätort enligt kommunens befolkningsprognos med cirka 480 elever. Totalt i hela kommunen ökar antalet elever i årskurs 7-9 med cirka 550 elever fram till 2028. Fram till 2035 ökar antalet boende i högstadieålder i Linköping med ytterligare 200 elever. Ökningen av antalet elever i högstadieålder är störst inom södra stadsdelarna, Västra Valla/Djurgården och Skäggetorp.

Barn- och ungdomsnämnden har beslutat beställa en högstadieskola för 700 elever inom grundskolan och cirka 75 elever inom grundsärskolan på Kungsbergsskolans fastighet.

Arbete med detaljplanering för Kungsbergsskolans fastighet pågår.

I Barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan för åren 2020-2029 finns planering för

- nya högstadieplatser i Nya Kungsbergsskolan
- modernisering och utbyggnad av Ekholmsskolan
- ny högstadieskola i Övre Vasastaden i samband med fortsatt utbyggnad och detalj-planering av den nya stadsdelen.

3.3 Framtid – kommunens grundskolor

Nya högstadieplatser behöver skapas omgående.

2022 är samtliga kommunala och fristående högstadieskolor fullt nyttjade.

Detaljplan och byggstart för Nya Kungsbergsskolan behöver fastställas under 2020.

Ytterligare en högstadieskola behöver tillskapas före 2030.

Demografisk utveckling - fler elever i kommunens låg- och mellanstadieskolor

Barn – och ungdomsnämnden har genom beslut och planering tillgodosett behovet av elevplatser i kommunens F-6-skolor i enlighet med kommunens

befolkningsprognos. Planering för nya F-6 skolor är även avstämd med planerad bostadsutbyggnad i översikts- och detaljplaner.

Demografisk utveckling - fler elever i kommunens högstadieskolor

Utbildningsförvaltningen har med kommunens befolkningsprognos som grund tagit fram en prognos över antalet elever i kommunala högstadieskolor för perioden 2019 – 2035.

Fristående skolor är en planeringsförutsättning som påverkar kommunens och Utbildningskontorets plan för kapacitet i planerade kommunala skolor.

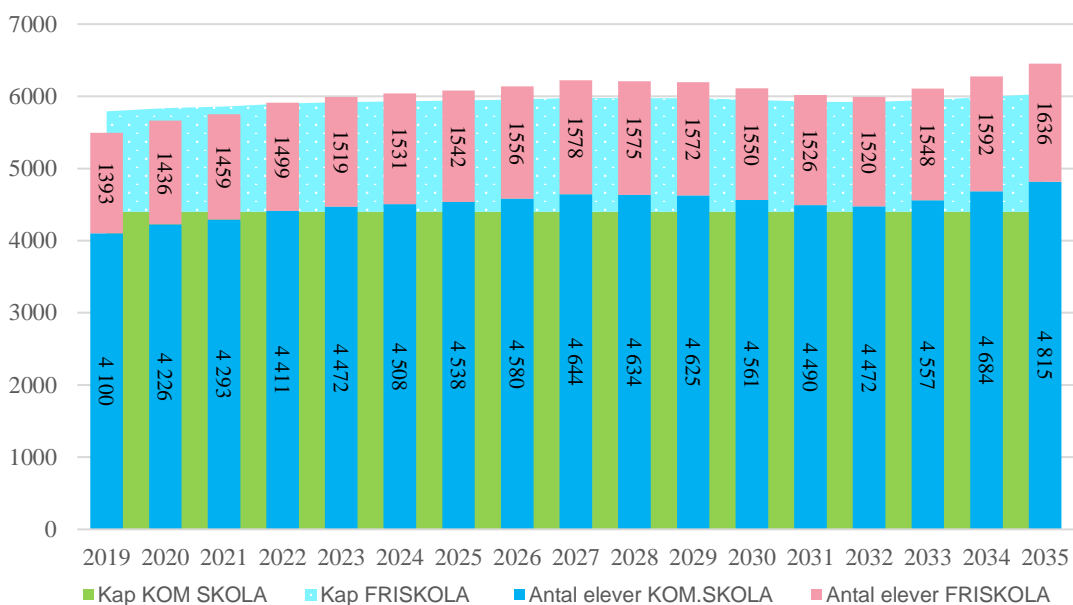
Prognosen utgår från ett bibehållet andelsförhållande mellan kommunala- och fristående högstadieskolor. Fristående skolor tar under 2019 emot cirka 25 % av kommunens totala antal elever i årskurs 7-9. Antagandet om att andelen elever i fristående skolor kvarstår, vilket innebär att fristående skolor kan komma att öka sin nuvarande platskapacitet med cirka 250 elevplatser. Fristående skolorna har idag 1 430 elever placerade i årskurs 7-9 och anger att man idag har kapacitet för 1 500 elever.

Antalet elever i de kommunala högstadieskolorna antas öka med cirka 550 elever fram till 2028. Elevökningen sker till största del i Linköpings tätort med 480 elever. Mellan åren 2028 till 2035 sker en ytterligare ökning med cirka 200 elever.

Läsåret 2019/20 är kapaciteten på de kommunala högstadieskolorna i Linköpings tätort fullt nyttjad. I kommunens tre högstadieskolor utanför tätorten finns plats för fler elever.

Diagram 7. Elevprognos, antalet elever i årskurs 7-9, hela kommunen. Kapacitet i kommunala och fristående högstadieskolor i hela kommunen.

Ljusblå staplar visar elevantalet i kommunala högstadieskolor i kommunen fram till år 2035. Mörkblå stapel visar antalet elever i friskolor.

Ljusgrönt fält visar befintlig kapacitet på kommunala skolor i Linköpings tätort. Mörkgrönt fält visar kapacitet på kommunala skolor utanför Linköpings tätort. Gult fält visar bedömd kapacitet på fristående skolor. Kapacitet på fristående skolor är lika med antalet placerade elever.

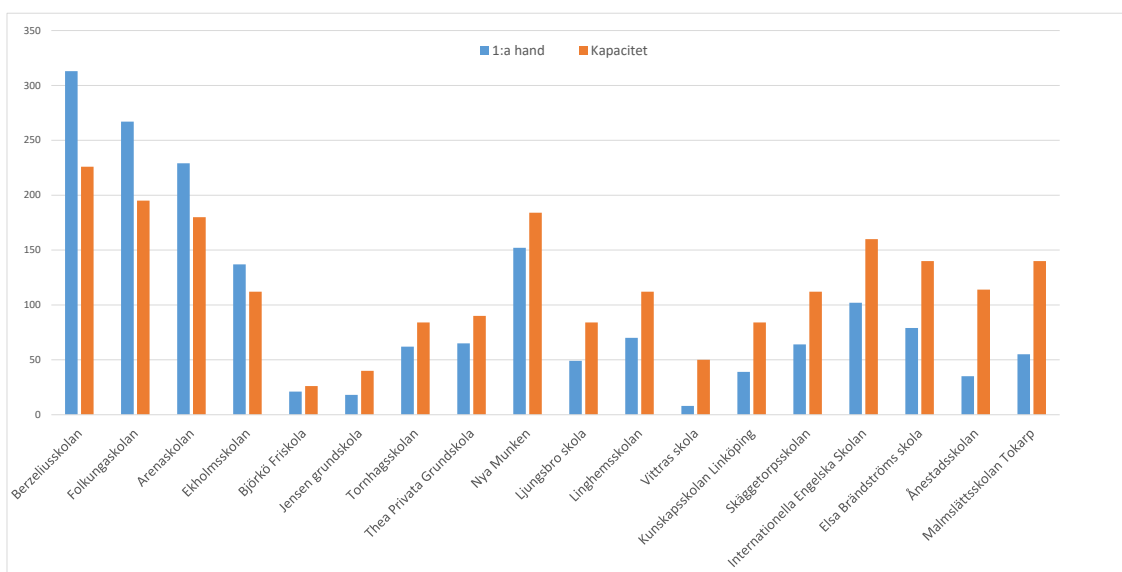
År 2022 är samtliga högstadieskolors kapacitet fullt ut nyttjad. I och med att inte fler elevplatser har kunnat färdigställas i Nya Kungsberget behöver nya elevplatser ordnas i tillfälliga lokaler fram till dess att långsiktiga lösningar finns på plats.

Önskemål om skola

Inför läsåret 2019/20 kunde 76 % av elevernas förstahandsönskemål till vilken skola de vill gå på tillgodoses. I och med att skolornas totala kapacitet är fullt nyttjad 2022 kommer elevernas önskemål om skola kunna tillgodoses i betydligt mindre omfattning än idag.

40 % av platserna på högstadieskolorna i tätorten antas till profiler via färdighetsprov. En konsekvens av att kapaciteten är fullt nyttjad kan bli att elever boende i tätorten får skolplacering i någon av skolorna utanför tätorten.

Om kommunen har kapacitet eller väljer att utöka kapaciteten på skolor utanför tätorten kan en konsekvens bli att denna kapacitet inte nyttjas om eleverna väljer och får placering på en fristående skola i Linköpings tätort. Idag är kapaciteten på fristående skolor begränsad.

Diagram 8. Sökbild över elevers förstahandsval till årskurs 7

Diagrammet visar sökbilden av elevers förstahandsval till årskurs 7 inför läsåret 2019/20 samt skolornas kapacitet i årskurs 7.

Fyra högstadieskolor har betydligt fler sökande i första hand än det finns platser. Diagram 8 visar att om man följer elevernas förstahandsönskemål skulle dessa skolor behöva en avsevärt utökad kapacitet. Sett till elevernas förstahandsval finns det ett uppdämt behov av cirka 750 elevplatser på högstadieskolor i tätorten.

Diagrammet visar även, utifrån elevernas förstahandsval, att det finns ett antal kommunala och fristående skolor som inte skulle få tillräckligt många elever för att kunna bygga en hållbar organisation.

De högstadieskolor utanför Linköpings tätort som idag har plats för fler elever har svårt att fylla dessa platser. En anledning är bland annat att flera områden utanför Linköpings tätort har en väl utbyggd kollektivtrafik och restiden in till skolor i Linköpings tätort är ibland kortare och enklare än till närmaste högstadieskola i närområdet.

Likvärdig skola och integration

Skolsegregationen har, framförallt i större städer, sedan 1990-talet ökat till följd av boendemässig segregation. Denna utveckling gör att målet om rätt till likvärdig skola utmanas.

Elevsammansättningen på högstadieskolor i Linköpings tätort visar att dessa skolor har en blandning av elever från olika stadsdelar och med olika social och etnisk bakgrund.

I ett område som Skäggetorp har de flesta eleverna ett annat modersmål än svenska. Hälften av eleverna riskerar att inte bli behöriga till att läsa vidare på ett nationellt gymnasieprogram.

Kommunen kan genom lokalisering av skolor motverka den boendemässiga segregationen och bristen på likvärdighet som uppstår i kommunens skolor. Styrning av utbildning och lokalisering av skolor bidrar till att blanda elever med olika social och etnisk bakgrund över gränser i stadsmiljön.

3.4 Nulägesbeskrivning gymnasieskolor i Linköpings kommun

Gymnasieskolorna som erbjuder högskoleförberedande program är fullt nyttjade. Skolor som erbjuder yrkesprogram har flera lediga platser. Eleverna väljer till större del högskoleförberedande program.

Kapacitet i de kommunala gymnasieskolorna

Bildningsnämnden fastställer efter samråd med gymnasieskolorna antal platser per program inför varje nytt läsår, vilket görs i syfte att i möjligaste mån möta elevernas förstahandsval. Lokalnyttjandet på Folkungaskolan, Katedralskolan och Berzeliusskolan är i dagsläget maximalt i förhållande till skolornas kapacitet. Lokalnyttjandet på respektive skola beskrivs närmare nedan under egen rubrik.

Nuvarande kapacitet i de kommunala gymnasieskolorna understiger behovet av gymnasieplatser på främst de högskoleförberedande programmen. Inom den 10-årsperiod som lokalförsörjningsplanen avser (2020-2029) understiger kapaciteten behovet under hela planperioden och underskottet ökar successivt.

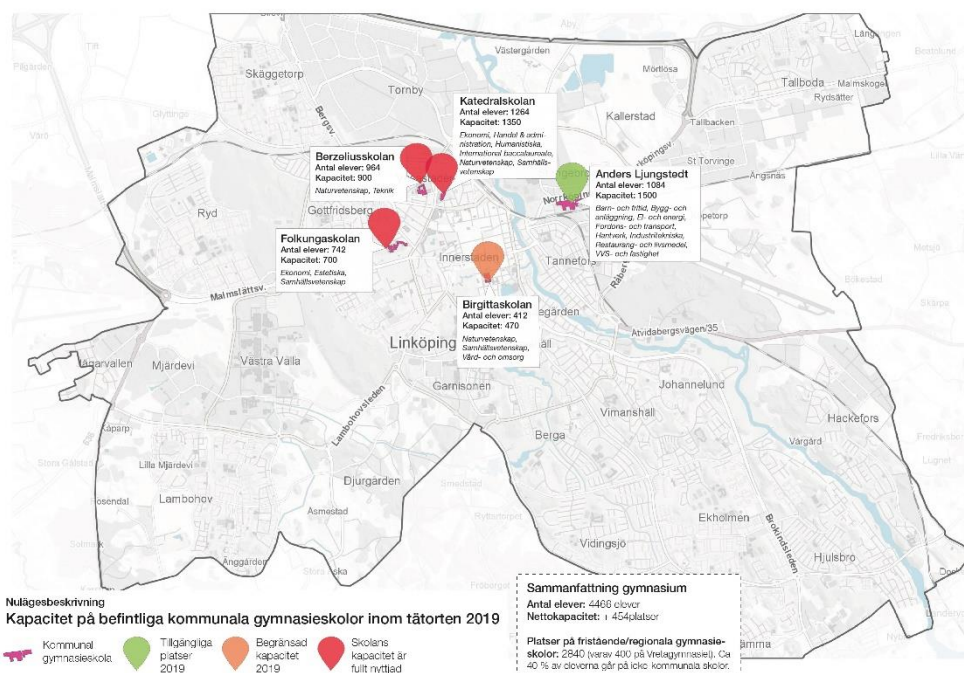
Kapaciteten och därmed nyttjandegraden på respektive gymnasieskola är beroende av dess programutbud. Kapaciteten baseras på skolornas teoretiska kapacitet, dvs. utifrån de utbildningar som lokalerna är anpassade för. Den teoretiska kapaciteten påverkas också av ytor i matsal samt idrottshall. Utbildningar inom gymnasieskolan ställer olika krav på lokalernas utformning, samt yta per elev.

Kapaciteten för vuxenutbildningen är beroende av olika faktorer. Den kommunala vuxenutbildningen består av utförare i egen regi och av upphandlade utförare. Utförare i egen regi, d.v.s. de kommunala gymnasieskolorna, har idag kapacitet som matchar efterfrågan. Kapaciteten begränsas av tillgänglighet av specialsalar. Tillgång till idrottshall och matsal påverkar inte kapaciteten för vuxenutbildning då det inte finns behov av dessa lokaler. Elevantalen inom vuxenutbildningen är beroende av arbetsmarknadsläget och kompetensbehoven hos arbetsmarknaden och förändras därför över tid. Med start i januari 2020 införs ett auktorisationssystem för de externa utförarna inom vuxenutbildningen. Detta kan också komma att påverka elevantalen. I övrigt har elevantalen de senaste två åren minskat något.

Lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet

Fastighetsägaren har ansvar för lokalernas tekniska status och ändamålsenlighet. I nämndens hyresavtal regleras fastighetsägarens ansvar för lokalernas underhåll och tekniska status.

I samarbete med fastighetsägarna utvecklas befintliga lokaler för att ge elever och personal förutsättningar och en lärmiljö som stödjer dagens arbetssätt och klarar framtidens krav. På samtliga skolor, pågår eller har de senaste åren genomförts, modernisering och renovering av lokalerna.

Karta 6. Kapacitet på befintliga gymnasieskolor i Linköpings tätort. (Se förstoring sid 66)

Beskrivning av gymnasieskolorna

Anders Ljungstedts gymnasium

Anders Ljungstedts gymnasium är till ytan den största skolan i Linköpings kommun. Skollokalernas totala area är cirka 35 000 kvm, varav huvudbyggnaden har en area på cirka 32 000 kvm. Övriga byggnader, fordonshall, byggtält och skolidrottshall har en total area på cirka 3 000 kvm.

Höstterminen 2019 finns 1 083 gymnasieelever och 150 vuxenstuderande på Anders Ljungstedts gymnasium. Skolans kapacitet bedöms till 1500 elevplatser på gymnasieskolan. Som framgått behöver skolan på sikt omlokaliseras.

Den minskande efterfrågan på platser inom yrkesprogrammen har lett till en överkapacitet på Anders Ljungstedts gymnasium på grund av att största delen av lokalerna är utformade för yrkesprogram.

Berzeliuskolan

Berzeliuskolan är en blandskola med grundskola år 7-9, gymnasieskola, och gymnasiesärskola och har en kapacitet på 900 gymnasieplatser inklusive gymnasiesärskola. Höstterminen 2019 finns 949 gymnasieelever på skolan.

Berzeliuskolan lokaler har nyligen genomgått en modernisering och effektivisering av befintliga lokalytor, vilket möjliggjort en utökning av platsantalet på de aktuella gymnasieprogrammen på skolan. Det ökade elevantalet på skolan ger i sin tur ett ökat behov av matsalytor samt idrottshallstider för gymnasieskolan. Idag är kapaciteten i båda dessa lokaler ansträngd. Beslut om byggnation av ny idrottshall inklusive matsalsyta är fattat, dock är färdigställandet försenat på grund av överklagan av bygglov.

Gymnasiesärskolan kräver många specialanpassningar av lokalerna och god tillgänglighet. Anpassningar har gjorts i befintliga lokaler. Trots detta finns det ur arbetsmiljösynpunkt för både personal och elever behov av att anskaffa nya lokaler, antingen genom nybyggnation eller ombyggnation. Prognoser i hela landet visar att det finns ett stort ökat behov för elevplatser inom gymnasiesärskolan. De elever som nu skrivs in har ofta mer resurskrävande särskilda behov.

Utöver ovannämnda lokaler planeras kreativa laborativa lokaler för teknikprogrammet i en byggnad som kombineras med förskola på bottenplan. De nya lokalerna planeras byggas i anslutning till befintliga ytor och kommer att erbjuda ändamålsenliga lokaler för utbildning i framkant. I och med färdigställandet av dessa nya lokaler kan elevantalet öka med 100 gymnasieelever.

Birgittaskolan

Birgittaskolan är en blandskola med gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Höstterminen 2019 finns 412 gymnasieelever på tre nationella program, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet samt tre introduktionsprogram. Vuxenutbildningen har närmare 1 800 elever. Skolan erbjuder specialklass för elever med autismspektrumdiagnos både inom de nationella programmen och inom introduktionsprogrammen.

Bildningsnämnden har i juni 2019 § 81 fattat beslut om att Birgittaskolan i huvudsak ska bli en gymnasieskola och att programutbudet ska utökas från och med läsåret 2020/21 med barn- och fritidsprogrammet (som flyttas från Anders Ljungstedts gymnasium) och ekonomiprogrammet. I och med beslutet kan elevantalet successivt öka med upp till 600 elever. Kapaciteten i matsal och idrottshall är redan ansträngd och behöver ses över för att kunna möta ett växande elevantal. Beslutet innebär också att vuxenutbildningen omlokaliseras till andra lokaler.

Folkungaskolan

Folkungaskolan är en blandskola med grundskola årskurs 4-9, gymnasieskola och introduktionsprogram och har efter tillbyggnad en kapacitet på 780 gymnasieplatser, där det hösten 2019 går 744 elever i gymnasiet. Skolan har idag fyllt sin kapacitet. Totalt rymmer skolan cirka 1 400 elever. I och med det ökade antalet elever har anpassningar påbörjats i matsal och kök. Skolan har en relativt ny idrottshall och kapaciteten i den bedöms tillräcklig.

Katedralskolan

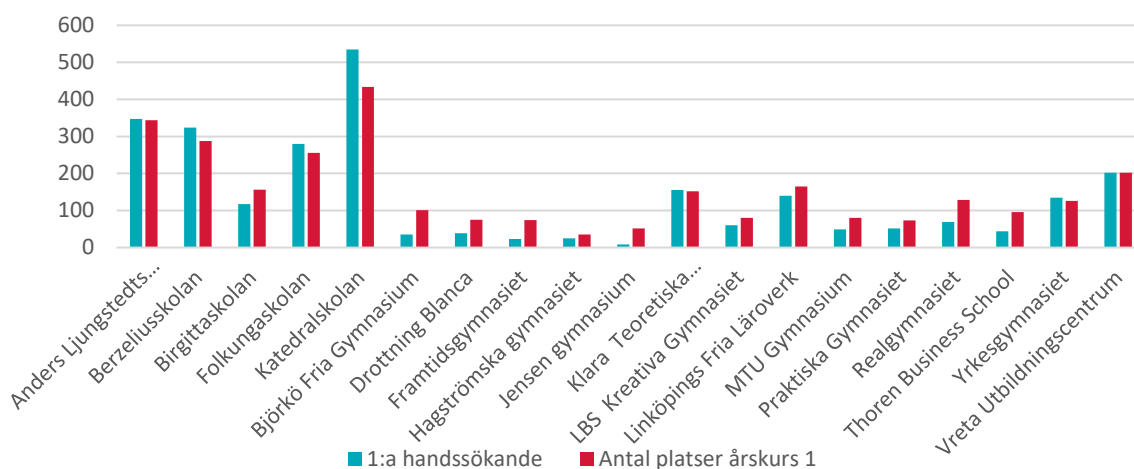
Katedralskolan erbjuder fyra högskoleförberedande program, IB-programmet och ett introduktionsprogram, språkintröduktion. Från och med hösten 2018 finns det även ett yrkesprogram, handels- och administrationsprogrammet på skolan. Skolans elevantal hösten 2019 är 1 264 elever. Skolan har nu en beräknad kapacitet på 1 350 elever. I kapaciteten ingår de lokaler som förhyrs på Platensgatan 28. Kapaciteten på skolan anses vara fylld.

Stora begränsningar när det gäller lokalerna är matsalens storlek samt brist på tider i idrottshallen på grund av förseningar i byggnation av ny hall (se Berzeliusskolan).

Förstahandsval till gymnasieskolans årskurs 1

Inför läsåret 2019/20 så sökte 61 % av alla elever en kommunal gymnasieskola i första hand. Av de ungdomar som är folkbokförda i Linköping var det 70 % som sökte en kommunal gymnasieskola i första hand. I diagram 9 visas antalet förstahandssökande elever och antalet platser på respektive skola belägen i Linköpings kommun. Tre av de kommunala gymnasieskolorna har tillsammans cirka 160 fler sökande än platser. Kapacitet finns främst på de fristående skolorna.

Diagram 9. Antal förstahandhandssökande, definitiv ansökan maj 2019, till nationella program inför årskurs 1 läsåret 2019/20.

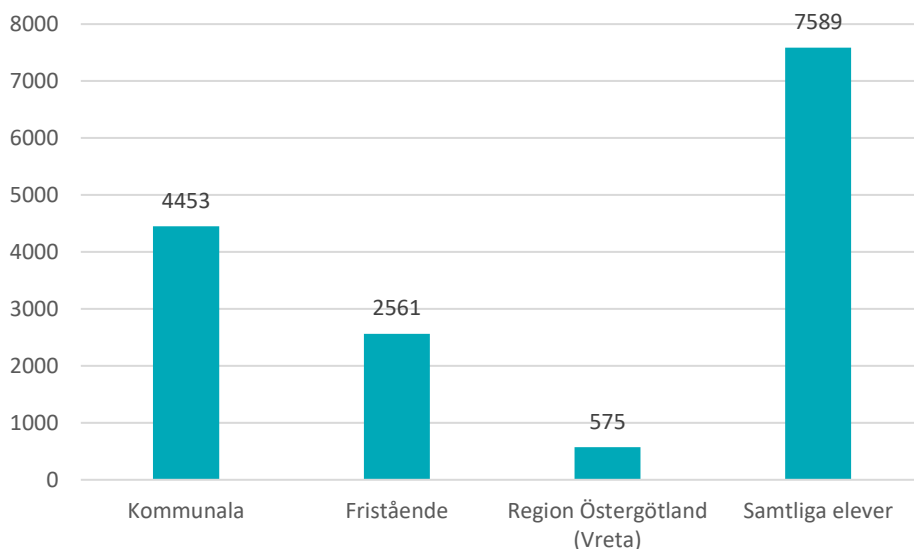
3.5 Samverkansavtal och fristående gymnasieskolor

Linköping är ett utbildningsnav för gymnasieutbildning i Östergötland, vilket innebär att många ungdomar pendlar till Linköping för att gå på gymnasiet och det är flera fristående gymnasieskolor som har etablerat sig i kommunen.

Kommunerna i Östergötland har sedan flera år tillbaka ett samverkansavtal för utbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskolan. Samverkansavtalet syftar till att regionen som helhet ska kunna erbjuda ett stort utbud av utbildningar. Elever från de kommuner som ingått avtalet konkurrerar om gymnasieplatser på lika villkor oavsett hemkommun och kan således fritt söka bland regionens samlade utbildningsutbud. För flera av de mindre yrkesprogrammen på Anders Ljungstedts gymnasium är inpendlingen absolut nödvändig för att programmen ska kunna erbjudas.

I Linköpings finns förutom en gymnasieskola i Region Östergötlands regi också tretton fristående skolor. Dessa kompletterar de fem kommunala gymnasieskolorna. Den 15 oktober 2019 gick 7 589 elever på gymnasieskolor i Linköping. Diagrammet nedan visar fördelningen av antalet elever per huvudmannatyp.

Diagram 10. Antalet elever i de olika gymnasieskolorna belägna i Linköpings kommun. Inkluderat gymnasiesärskola per den 15/10-2019

Källa: Östergötlands elevdatabas 15/10-19

Fristående gymnasieskolor är per automatik riksrekryterande och elever antas på lika villkor oavsett hemkommun. Fristående gymnasieskolor söker tillstånd för att bedriva gymnasieutbildningar hos Skolinspektionen. Tillstånd ges för program och inriktningar. Önskar den fristående skolan utöka med ytterligare inriktning krävs en ny ansökan. Efter etablering är tillstånden obegränsade avseende tid och antal elever.

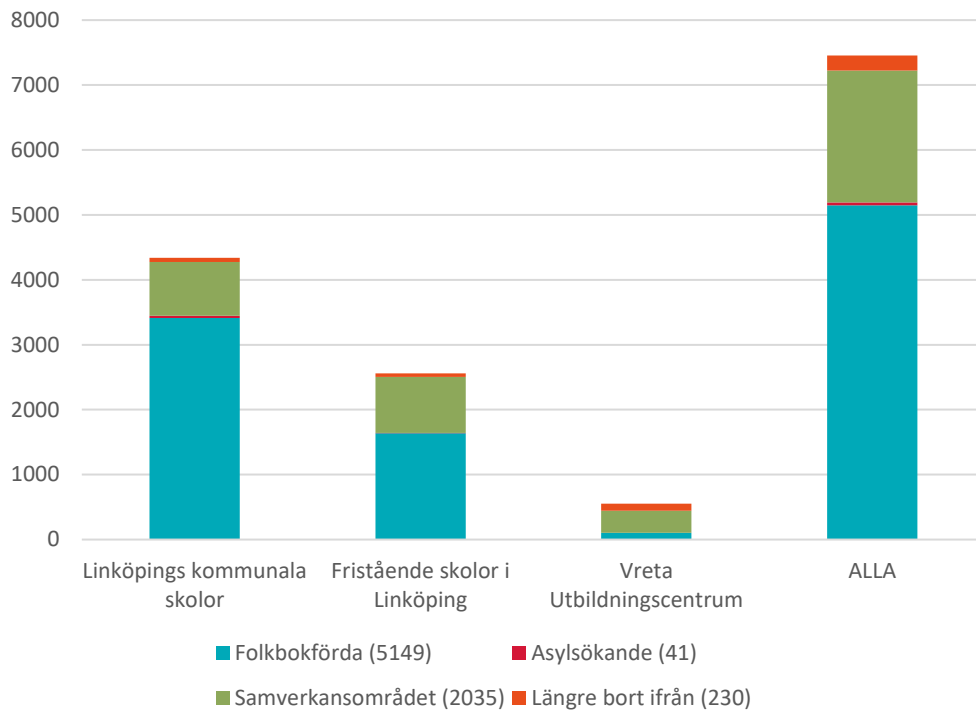
Bildningsnämnden beaktar hur utbud och efterfrågan ser ut inom aktuellt program i Linköping. Inför läsåret 2020/21 har ytterligare två fristående skolor fått tillstånd att bedriva gymnasieutbildning i Linköpings kommun, båda inom högskoleförberedande program. Dessa skolor har för avsikt att tidigast starta hösten 2021.

För ungdomar folkbokförda i Linköpings kommun är det vanligast att välja hemkommunens gymnasieutbildningar. Endast 4 % av de folkbokförda gymnasieeleverna i Linköping går på en gymnasieskola i en annan kommun.

En regional gymnasiemarknad gör det svårt att prognostisera elevantalet för en längre period. Det finns flera osäkerhetsfaktorer utöver demografi och etableringar av friskolor. En sådan faktor är hur omgivande kommuner hanterar respektive utbud av program i kommunernas egna skolor, till exempel ökar utbudet eller minskar utbudet. I ekonomiskt utsatta tider finns det risk att kommuner lägger ner program, vilket kan påverka Linköpings gymnasieskolor.

I diagrammet nedan visas antalet elever per huvudman fördelat på hur långt eleven pendlar för att få sin gymnasieutbildning tillgodosedd.

Diagram 11. Elever i gymnasieskolor inom kommunen och var de kommer ifrån.

Källa: Östergötlands elevdatabas 15/10 2019

Av diagrammet framgår att av eleverna på gymnasieskolor belägna i Linköpings kommun kommer 30 % av eleverna från andra kommuner, de allra flesta från någon kommun i samverkansområdet. På de kommunala skolorna är det 21 %, på de fristående 36 % och på Veta Utbildningscentrum 81 % av eleverna som är folkbokförda i en annan kommun.

3.6 Beslutade och planerade lokalförändringar, gymnasieskolan

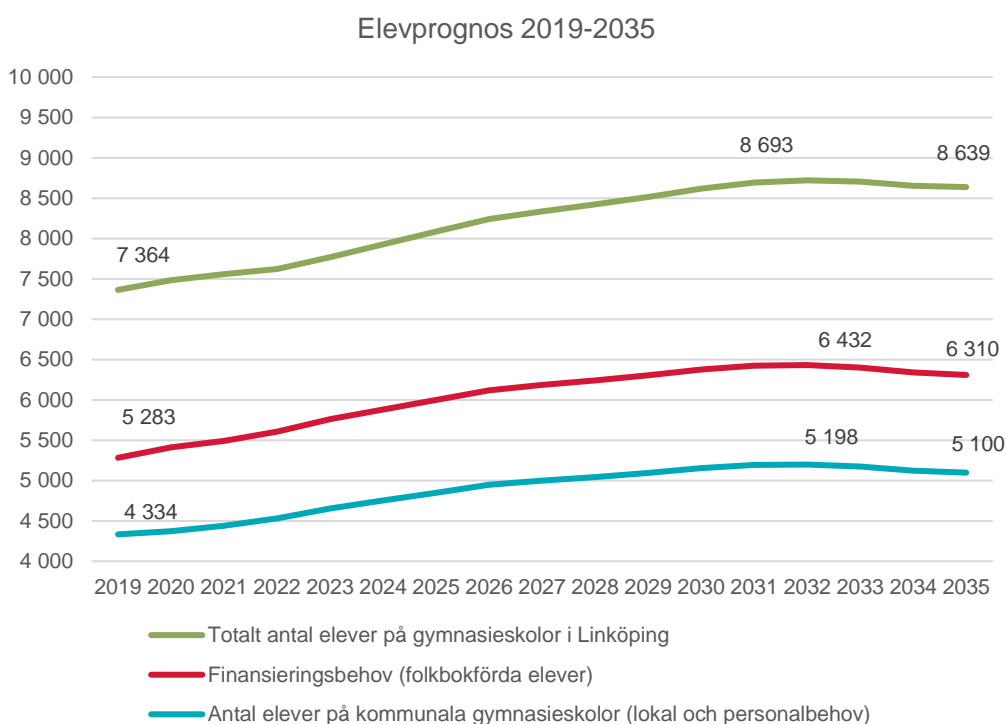
Bildningsnämnden har beslutat om omlokalisering av Anders Ljungstedts gymnasium och att utöka platsantalet på Birgittaskolan.

I bildningsnämndens lokalförsörjningsplan beskrivs planer på utökning av gymnasieskolan samt ersättning för den gymnasieskola som behöver samlokaliseras. Utökningen är beräknad utifrån kommunens befolkningsprognos.

Den bearbetning som presenteras nedan bygger på den i kapitel 2 framtagna befolkningsprognosen för Linköpings kommun 2019 – 2035. Utbildningskontoret har med detta som grund tagit fram en prognos över antalet elever i gymnasieskolan 2019 – 2035.

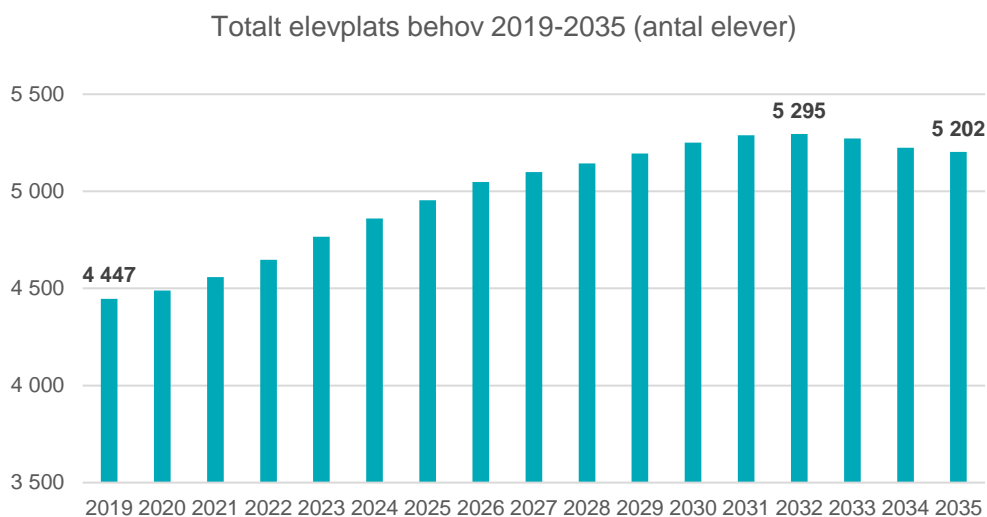
Prognosbilden i tabellen nedan utgår från ett bibehållet andelsförhållande mellan kommunala- och fristående gymnasieskolor, samt att antalet inpendlande ungdomar följer befolkningsutvecklingen i Linköpings grannkommuner. Den nedersta linjen visar prognos över antalet elever i kommunala gymnasieskolor, vilket beskriver nämndens *personal- och lokalbehov*. Den mittersta linjen visar samtliga folkbokförda elever i Linköping vilket beskriver nämndens *finansieringsbehov*. Översta linjen visar prognos över samtliga elever som får sin gymnasie- eller gymnasiesärskoleutbildning utbildning i Linköpings, oavsett hemkommun och huvudman (kommunal-, fristående eller region).

Diagram 12. Elevprognos till och med år 2035

Nedan visas prognos för antalet elever på de kommunala gymnasieskolorna vid bibehållen andel av eleverna i en kommunal gymnasieskola i Linköping. Som framgår av diagrammet är antalet elever i de kommunala skolorna som högst år 2032. Därefter sker en mer marginell minskning av elevantalet.

Diagram 13. Elevantal i kommunala skolor till år 2035

Källa: Östergötlands elevdatabas 15/10 2019

Analys av behovet av platser i kommunala gymnasieskolor

Som framgått växer behovet av att utöka antalet platser i Linköpings kommunala gymnasieskolor. Med ett antagande att fördelningen mellan antalet elever som går i kommunala gymnasieskolor och övriga gymnasieskolor består över tid, så innebär det:

- Att de kommunala gymnasieskolorna behöver få tillskott på 800-900 fler platser till år 2032 då tillväxten i elevantal avtar.
- Att i och med att Anders Ljungstedts gymnasieskolas program ska omlokaliseras försvinner ytterligare cirka 1 000 platser.

Det finns idag ett uppdämt behov som uppskattats till över 400 platser⁴, baserat på elevers första handsval (om det fanns lediga platser på de mest populära kommunala gymnasieskolorna skulle dessa fyllas).

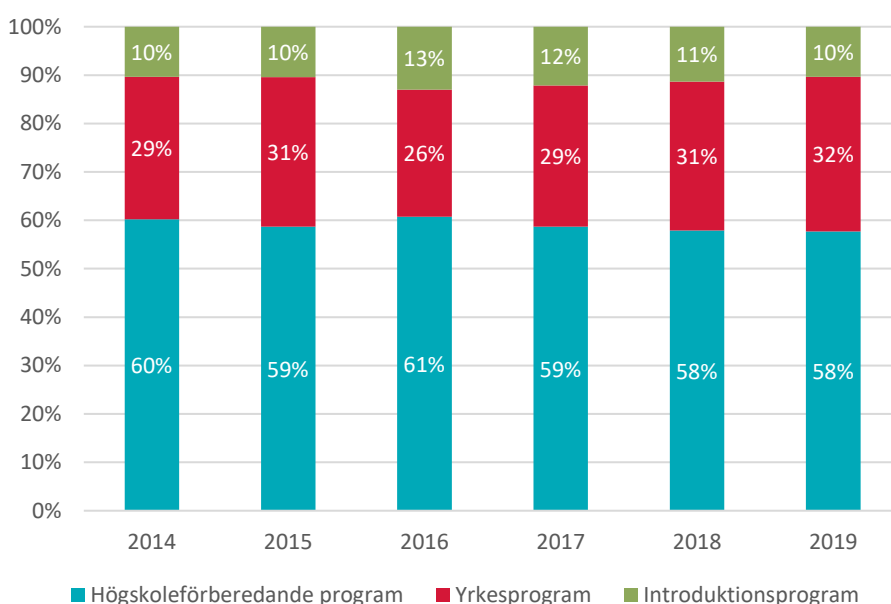
Om allting annat är lika skulle det kunna innebära att Linköpings kommun behöver planera för över 2 000 nya gymnasieplatser. Det är svårt att veta exakt, eftersom det beror på hur populära de nya skolorna blir, men troligen är det möjligt att räkna med runt 2 200 platser.

⁴ Syftar på de elever som de senaste läsåren haft ett förstahandsval som inte kunnat tillgodoses inom de kommunala skolor de sökt till.

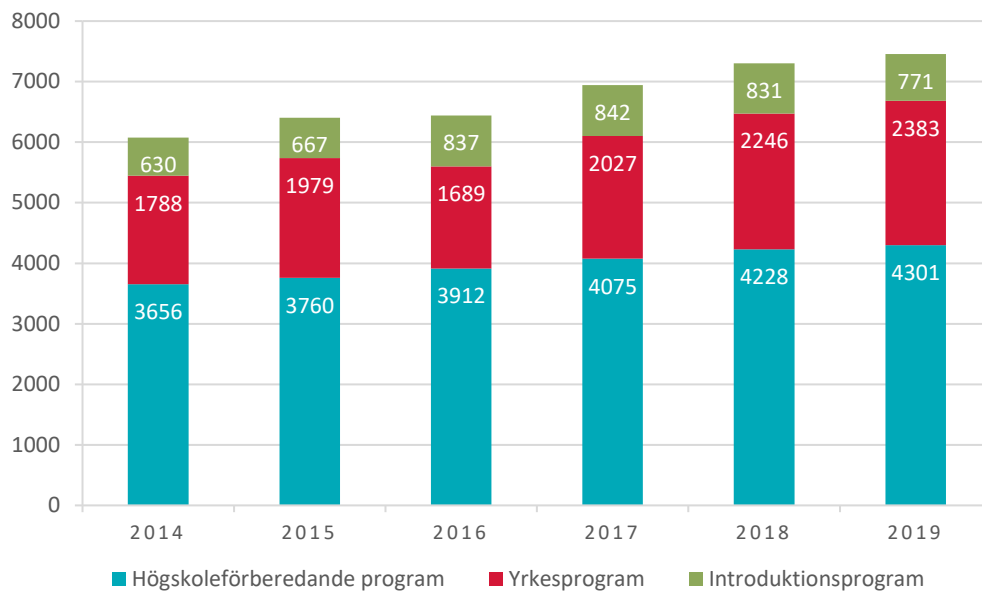
Utökningen på Birgittaskolan de kommande läsåren bygger på att skolan kan attrahera ungefär 600 fler elever än de som studerar där idag. Det skulle betyda att gymnasieskolan växer till cirka 1 000 elever. Samtidigt tas elevunderlaget från Anders Ljungstedts gymnasium, utan att Anders Ljungstedts gymnasium kan få nya elevgrupper på sin skola. I praktiken är det mer rimligt att räkna med en nettoeffekt på plus 500 platser.

En fråga som också skickats med i uppdraget är hur de olika programmen utvecklas över tid. Som framgår av det första av två diagram nedan, är andelarna mellan de olika programtyperna relativt konstant över den senaste sexårsperioden. Mindre förändringar kan äga rum mellan enskilda år, men i huvudsak är det ungefär samma andel elever på högskoleförberedande program och som på yrkesprogram.

Diagram 14. Andel per programtyp åren 2014-2019 i kommunala skolor

I en tillväxtfas, som den som Linköpings kommun är inne i nu, kommer det att medföra att det faktiska antalet elever växer. En relativt kraftig ökning av antalet elever inom högskoleförberedande program har skett de närmaste 5 åren– från 3 653 elever år 2014 till årets 4 301, det vill säga närmare 650 fler elever. Motsvarande ökning av elever på yrkesprogrammen är närmare 600 elever. Med andra ord har de kommunala gymnasieskolorna tagit emot fler än 1 200 elever på bara sex år. Detta har varit möjligt då det funnits kapacitet att växa, men nu är kapaciteten fylld på de tre mest populära gymnasieskolorna.

Diagram 15. Antal elever per programtyp åren 2014-2019 i kommunala skolor

4. Mark och fastigheter för lokalisering av skola

En viktig del i denna nulägesrapport är att visa på alternativa lägen för lokalisering av nya skolor, samt peka på befintliga skolfastigheter som skulle kunna kompletteras för att rymma ett större antal elever. Först redovisas allmänna strategiska inriktningar för lokalisering av skola enligt översiktsplanen samt nio kommunala markområden inom tätorten där möjligheter och begränsningar för lokalisering av skolor kan utredas vidare i nästa fas (avsnitt 4.1). Därefter redovisas ett urval av fastigheter som ägs av Lejonfastigheter och som utifrån deras bedömning skulle kunna bli aktuella för till- eller nybyggnad. (avsnitt 4.2) I fas 2 får bedömning göras om fler fastigheter skulle kunna bli föremål för utveckling.

Projektgruppen har tillsammans försökt göra en bedömning av när en ny skola skulle kunna stå färdig inom de utpekade områdena, med 2030 som referensår. Flera av lokaliseringsalternativen är kopplade till osäkerhetsfaktorer som till exempel Ostlänken, något som gör bedömningen extra svår.

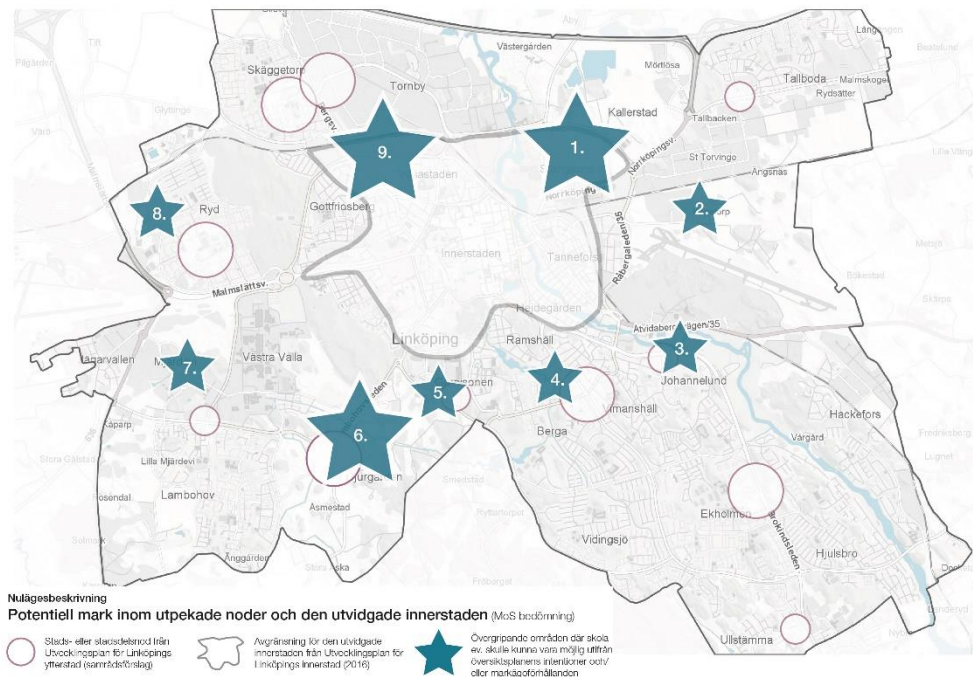
4.1 Strategiska inriktningar för lokalisering, samt tillgänglig kommunal mark

Utveckling och lokalisering av skolor ska enligt gällande översiktsplan ske i samordning med övrig bebyggelseutveckling i närområdet och staden. Utbildningslokaler är viktiga målpunkter och ska utformas så att de bidrar till stadsrummets liv och rörelse. Nya byggnader bör placeras strategiskt för att stärka stråk och allmänna platser, samt i lägen med tillgänglighet till kollektivtrafik, gång och cykel. Möjlighet för hållbara resor är speciellt viktigt för gymnasieskolor.

Lokalisering av skolor för grundskolans senare årskurser ska enligt *Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad* (samrådsförslag hösten 2019), i första hand ske i eller i anslutning till stadsnoder, medan skolor för grundskolans yngre årskurser också bör finnas i stadsdelsnoder. Nodernas lägen framgår av karta i nästa avsnitt (stora cirklar är stadsnoder och små cirklar är stadsdelsnoder). Närhet till stadsdelsparker, närparker eller andra grönområden är en av många andra viktiga aspekter vid lokalisering av skolor.

Kommunal mark

Redovisade markområden och fastigheter i kartan nedan har stämts av mot kommunens intentioner i översiktliga planer och bestämmelser i gällande detaljplaner. Bilden visar översiktligt de områden där lokalisering av skolor skulle kunna prövas.

Karta 7. Potentiell mark inom utpekade noder och den utvidgade innerstaden. (Se förstoring sid 67)

Inventeringen har också omfattat mark som i dagsläget inte ägs av kommunen eller dess bolag, men där *Översiktsplanen för staden Linköping (2010)* och pågående arbete med fördjupningar pekar ut omvandlingsområden som på sikt kan innehålla bostäder, verksamheter och offentlig service. Exempel på sådana områden är Stångebro och Kallerstad.

1. Stångebro/Kallerstad

Stångebro

I *Översiktsplanen för staden Linköping (2010)* anges att Stångebro ska utvecklas som innerstad. Intentionerna följdes upp i *Utvecklingsplanen för Linköpings innerstad (2016)* där Stångebro markeras som ett område för samlad omvandling.

Under 2019 har Trafikverket påbörjat arbetet med en järnvägsplan för Ostlänkens passage genom Linköping. Hur Ostlänken påverkar Stångebro utreds nu i en fördjupad översiktsplan.

I arbetet med översiktsplanen studeras behovet av skolor och annan service. I dialog med skolans huvudmän fångas önskemål om lokalisering av såväl förskolor som grund- och gymnasieskola upp. Formellt samråd planeras under våren 2021.

Kommunen äger inte mycket mark men köper, genom det kommunala bolaget Resmex AB, fastigheter inom området som förberedelse för den kommande stadsomvandlingen. Befintliga företag kommer att behöva omlokaliseras när fastigheterna ska tas i anspråk för annat ändamål.

Efter den övergripande utredningen behöver eventuell lokalisering av en skola prövas i detaljplan innan byggandet kan påbörjas.

En skola skulle kunna stå färdig **före 2030**, men stor osäkerhet råder på grund av pågående järnvägsplanering inom området.

Kallerstad

I Kallerstad äger Linköpings kommun stora delar av marken. Enligt gällande detaljplaner är användningen industri och verksamheter, men i *Översiktsplanen för staden Linköping (2010)* pekas delar av området ut som utbyggnadsområde för bostäder/verksamheter/handel där en högstadie- eller gymnasieskola eventuellt skulle kunna inrymmas. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på lämpligheten för skola.

Med rätt förutsättningar skulle en skola kunna stå färdig **före 2030**.

2. Köpetorp

I Köpetorp finns en laga kraftvunnen detaljplan där det aktuella markområdet på cirka 11 000 kvm ägs av Linköpings kommun. Detaljplanen tillåter användning för gymnasieskola eller högre yrkesutbildning med inriktning på flygverksamhet. I dess närområde säger detaljplanen att marken ska användas för industri, kontor och lager.

En skola skulle kunna stå färdig **före 2030**.

3. Johannelund

I närheten av Johannelunds centrum, norr om Brokindsleden, finns ett markområde som ägs av Linköpings kommun och där översiktsplanens intentioner på ett övergripande plan är bostäder med inslag av verksamheter. Området ligger i anslutning till en stadsdelsnod. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten att etablera en skola. I dagsläget finns stora angöringsproblem till området som bör tas i beaktande.

En skola skulle kunna stå färdig **efter 2030**.

4. Berga

I Berga och i närheten till Tinnerbäcken finns ytor som idag är parkmark i gällande detaljplaner, och där eventuell komplettering av bebyggelse skulle kunna prövas. Linköpings kommun äger mark och intentionen enligt översiktsplanen är bostäder med inslag av verksamheter där förtätning kan bli aktuell. Särskilt intressant är den kommunägda marken intill det före detta Ånestadstallet på fastigheten Ladugården 1. Denna fastighet ägs av Lejonfastigheter och beskrivs närmare i avsnitt 4.2. nedan. Hänsyn måste tas till Tinnerbäcken och befintliga parkområden. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten för lokalisering av skola.

5. Djurgården/Garnisonen

Vid Haningeleden mitt emot Garnisonen finns ett område utpekat som utbyggnadsområde för bostäder/verksamheter/handel i översiktsplanen för

staden. Området ägs av Linköpings kommun och ligger i anslutning till en utpekad stadsdelsnod. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten för lokalisering av skola. Särskild hänsyn måste tas till Tinnerö eklandskap. Området kan även vara intressant för utveckling av verksamheter av den typ som finns inom Garnisonsområdet varför en intresseavvägning måste göras.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

6. Djurgården/Vallastaden

Djurgården

I Djurgården pågår framtagandet av en första detaljplan för den helt nya stadsdelen. Linköpings kommun äger marken och området är utpekad som en stadsnod i förslaget till *Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad*. I Djurgården finns både framtida behov och bra förutsättningar för en skola då det finns stora markytor och kommunen är markägare. Planläggning pågår för de första 2 500 bostäderna och ytterligare behov av skolplatser än vad som planeras enligt den struktur som tagits fram för området behöver påpekas snarast för att kunna tas med i den pågående detaljplaneringen.

En skola skulle kunna stå färdig **före** 2030.

I samband med ytterligare fortsatt utveckling av Djurgården, till exempel. den norra delen av Djurgården mot Garnisonsrondellen skulle möjligheterna för lokalisering en skola kunna utredas på längre sikt.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

Vallastaden

Vallastaden är under fortsatt utveckling. I den *Fördjupade översiktsplanen för Mjärdevi och Västra Valla (2019)* pekas lägen för skolor ut i en fortsättning av Vallastaden österut. Utredning kring området har påbörjats. Kommun äger delar av markområdet, men vissa delar ägs av Akademiska hus.

En skola skulle kunna stå färdig **före** 2030.

7. Mjärdevi

Tre områden är utpekade för skola i den västra delen av den *Fördjupade översiktsplanen för Mjärdevi och Västra Valla*. Lägena skulle kunna bli tillgängliga först i ett mycket långt perspektiv. Kommunen äger framför allt mark i den norra delen. Marken är utarrenderad till Linköpings golfklubb och ska inte tas i anspråk för annat förrän tidigast om 20 år. Om Mjärdevi skulle bedömas som bästa läge för en skola måste vidare utredning kring området göras. Området mellan Mjärdevi och Lambohov är utpekad som en stadsdelsnod i samrådsförslaget till *Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad*.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

8. Ryd

Ryd är utpekad som en stadsnod i förslaget till *Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad*. I västra delarna av Ryd finns idag ett idrottsområde där Linköpings kommun och Lejonfastigheter äger mark. Området är utpekad som område där idrott ska främjas enligt översiktsplanen. Eventuellt skulle platsen kunna användas för en skola med idrottsprofil. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten för lokalisering av skola.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

9. Steninge/Övre Vasastaden/Tornby

I *Översiktsplan för staden Linköping* anges att innerstaden ska utvecklas norrut i Övre Vasastaden, Södra Tornby samt i Stångebro. Det grundas på resonemanget att innerstad bäst utvecklas i anslutning till befintlig innerstad.

Steninge

Under 2019 har Trafikverket påbörjat arbetet med en järnvägsplan för Ostlänkens passage genom Linköping. Hur Ostlänken påverkar Steninge utreds nu i ett fördjupat översiktsplanearbete.

I arbetet med den fördjupade översiktsplanen studeras behovet av skolor och annan service. I dialog med skolans huvudmän fångas önskemål om lokalisering av såväl förskolor som grund- och gymnasieskola upp. Formellt samråd planeras under 2021.

Kommunen äger inte mycket mark, men köper genom det kommunala bolaget Resmex fastigheter inom området som förberedelse för den kommande stadsomvandlingen. Befintliga företag kommer att behöva omlokaliseras när fastigheterna ska tas i anspråk för annat ändamål.

Efter den övergripande utredningen behöver eventuell lokalisering av en skola prövas i detaljplan innan byggandet kan påbörjas.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

Övre Vasastaden

En fortsatt utveckling planeras av Övre Vasastaden och positiva planbesked har lämnats med förbehållet att planarbetet kan startas först efter att Ostlänkens sträckning beslutats. I Planprogram för förnyelse och utveckling av Övre Vasastaden beskrivs att en grundskola eventuellt skulle kunna planeras in i området. Om grundskolan innefattar högstadieskola har inte utretts. Den största delen av marken i området är privatägd och en förhandling behöver ske med berörd markägare om skola ska kunna byggas. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten att lokalisera en skola.

En skola skulle kunna stå färdig **före** 2030, men det är beroende på beslut om Ostlänken.

Tornby

Delar av Tornby har i förslaget till *Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad* pekats ut som möjliga utvecklingsområden. I dagsläget finns tunga industrier i området och omlokalisering av dessa är dyrbart och svårt. Det finns stor osäker kring utvecklingen av området. Marken ägs till största del av privata fastighetsägare. Även detta område ingår i Resmex uppdrag om att förvärva fastigheter. Vidare utredning kring området behöver göras för att se på möjligheten för lokalisering av skola.

En skola skulle kunna stå färdig **efter** 2030.

4.2 Utvecklingsbar mark inom Lejonfastigheters bestånd

Det här avsnittet redogörs för Lejonfastigheters bedömning av sitt fastighetsbestånd centralt inom tätorten. Som nämndes inledningsvis i detta avsnitt får bedömning göras om fler fastigheter skulle kunna bli föremål för utveckling.

Alla nedanstående alternativ skulle kunna färdigställas innan 2030, dock beroende av flera olika förutsättningar som måste undersökas närmare i nästa fas. Vissa av fastigheterna är genom tidigare planering tillänkta för andra ändamål. Komplexiteten är generellt stor inom tätorten och framförallt i anslutning till innerstaden, något som kan bidra till långa planeringsprocesser. Fastigheterna är:

- Aritmetiken 2, Katedralskolan
- Elementet 3, Birgittaskolan/Kunskapsgallerian
- Ladugården 1, Ånestadstallet
- Kungsbergsskolan 2, Kungsbergsskolan
- Passaren 3, Anders Ljungstedts gymnasium
- Kameleonten 10, Kungsbergsplan
- Innerstaden 1:11
- Akademien 2, Konsert & Kongress
- Regenten 4, Fredriksbergsskolan

5. Samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen

I dialogen med kultur- och fritidsförvaltningen har utredningen tagit del av den anläggningsstrategi som tagits fram för kultur- och fritidsnämndens räkning. På samma sätt har dialogen berört det pågående arbetet att få till en Samordnad idrottsanläggning i Stångebro/Kallerstad. Den senare är i hög grad aktuell genom det arbete som pågår att hitta en lösning på frågan om var en multihall kan placeras och om det blir ett inomkommunalt projekt eller inte.

Om och när en multihall tillkommer inom det aktuella området blir det sannolikt en anläggning med tre hallar med en option om att bygga till ytterligare en hall. För att sätta in det i ett tidsmässigt sammanhang får kommunen begrunda att det kan komma att dröja fyra till fem år innan en sådan hall finns på plats. Om placeringen blir inom Stångebro är det en lösning för Arenaskolans behov av idrottshall samtidigt som det kan vara en lösning för en eventuell ny gymnasieskola på samma område. Det är ännu inte klart om detta alternativ kommer att undersökas i nästa fas av utredningsarbetet.

I den anläggningsstrategi som kultur- och fritidsnämnden beslutade 2018-05-24, § 87, uppmanas kommunen att bygga ifatt hallbristen. Enligt förvaltningens förslag önskar man få till 20 stycken idrottshallar fram till och med år 2035.

När det gäller utbyggnaden av antalet hallar finns det i allmänhet en samordning med skolor och skolutbyggnad.

För övriga satsningar inom Kultur- och fritidsnämnden är det inte lika självklart att de ska samordnas med skolor t.ex. vid tillkomst av nya bibliotek.

Vasahallen är en beslutad, men ännu inte igångsatt byggnation. Vasahallen planeras bli en dubbelhall där en av hallarna förlängs för trupp gymnastik. Anläggningen kommer kunna nyttjas av olika parasporter. Den nuvarande Vasahallen bildar tillsammans med nybyggnationen ett idrottscentrum i centrala Linköping. Detaljplanen för tillbyggnaden med hallar och parkeringshus är överklagat (oktober 2019).

I samband med att Nya Kungsbergsskolan byggs kommer det också bli en tillbyggnad av idrottshall. Den ursprungliga planeringen innehöll utbyggnad av två fullstora idrottshallar.

I samband med reoveringen av Vist skola i Sturefors planeras det för en ny fullmåtts hall med läktarkapacitet. Idrottshallen planeras att integreras med ett bibliotek.

Utöver de nämnda idrottshallarna beskriver Kultur- och fritidskontoret behov av ytterligare sju fullstora idrottshallar inom de kommande tio åren placerade i Djurgården, Berga, Vikingstad, Lingham, Ekängen, Ljungsbro och Skäggetorp.

När det gäller en idrottshall i Ekängen är det i första hand utifrån ett idrottsperspektiv som behovet finns. Enligt Utbildningskontoret planeras inte för ytterligare en skola i Ekängen de kommande tio åren.

Samordning med Kultur- och fritidsförvaltningen bör också ske om Ekholmen utvecklas med ytterligare hallkapacitet.

I fas 2, när nästa del av utredningen startar, kommer Kultur- och fritidsförvaltningen vara representerad i de olika grupper som behövs för samplanering av nya och ombyggda skolor. I dialogen med förvaltningen har det framkommit förslag om att det fortsatta arbetet kan omfatta workshoppar där Kultur- och fritidsförvaltningen medverkar.

6. Avslutande reflektioner, medskick samt kartor

Uppdraget att ta fram en samordnad bild när det gäller struktur och lokalisering av skolor i Linköpings tätort med utblick mot år 2035 är i och med denna nulägesbeskrivning genomfört i sin första del.

I utredningen har följande redovisats:

- Nuvarande kapacitet i kommunala skolor
- Demografiska underlag med prognos och utblick mot år 2035
- En befolkningsprognos som jämförts med befintliga översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner.
- Tillgänglig kommunal mark, inkl. Lejonfastigheters mark/fastigheter.

Dessutom har processen innehållit en dialog med Kultur- och fritidsförvaltningen. Därutöver har utbildningskontoret inhämtat kunskap från pågående arbete i andra stora svenska kommuner.

God planberedskap i för skolor från förskoleklass till och med årskurs 6
Planberedskap för F-6 skolor finns i barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan. Det finns mark och en överensstämmelse mellan framtagna och planerade detaljplaner med den förväntade utbyggnaden i områden som Djurgården, Västra Valla m.fl.

Två nya skolor för årskurs 7-9 behövs

Det är utan tvekan ett komplext uppdrag att ta fram en nulägesbeskrivning som kan ligga till grund för beslut med långvariga effekter, som i det här fallet handlar om nya skolor med en planerad livslängd på 60-70 år. Samtidigt är situationen pressad då Utbildningskontoret inte kan tillgodose elevers önskemål om skola, vare sig i kommunala högstadieskolor eller i kommunala gymnasieskolor. Kommunen har, som framgått, kapacitetsproblem som tilltar ännu mer under den kommande tioårsperioden.

Fram till år 2027 beräknas gruppen i högstadieåldrarna växa med 700 nya elever. Det motsvarar en skola motsvarande den som är avsedd att byggas (Nya Kungsbergsskolan). Barn- och ungdomsnämnden får räkna med att det kan ta upp till fyra år från det att detaljplanen är klar⁵ innan Nya Kungsbergsskolan kan stå klar.

⁵ Som framkommit i utredningen så är det långa leveranstider på nya skolor om det inte finns färdig mark och ingen anpassad detaljplan. Då kan det ta upp emot 8 år innan en ny skola står klar.

Det är därför av stor vikt att barn- och ungdomsnämnden snarast fattar beslut om inriktning på nya 7-9 skolor och önskad lokalisering. Förutom Nya Kungsbergsskolan kommer det, av allt att döma, krävas ytterligare en 7-9 skola.

En eller två nya gymnasieskolor behövs

Utredningen har hittills utgått från att Anders Ljungstedts gymnasium kommer att ersättas och som bildningsnämnden beslutat, ska utbildningarna som bedrivs där idag omlokaliseras. Det komplexa i att omlokalisera utbildningar som bygg- och anläggningsprogrammet, fordon- och transportprogrammet är att de förutom att de är relativt stora, med för närvarande sammanlagt över 300 elever, också kräver stora ytor både inomhus och utomhus.

Samtidigt pågår en utveckling när det gäller samverkan med olika branscher, som kan leda till att behovet av lokaler förändras över tid. För att kunna erbjuda riktigt bra yrkesutbildning krävs ytterligare samverkan med branscherna. Att de tar ett större ansvar för yrkesdelen av utbildningar är något som ökar idag.

Det finns, utan att utredningen med säkerhet kan bekräfta det än, flera potentiella utbyggnader av befintliga skolor som skulle kunna klara ökningen av elever i kommunala gymnasieskolor fram till det att ett nytt gymnasium står klart:

- Utökningen på Birgittaskolan med 600 elevplatser är beslutad, men bygger på att skolan attraherar fler elever.
- En eventuell omprövning av tidigare beslut samt ett nytt beslut att bygga en blandskola istället för en högstadieskola där Kungsbergsskolan idag är belägen, vilket skulle ge 700 fler platser i gymnasium och en samlad gymnasiesärskola.
- En samlad gymnasiesärskola kan öppna upp för att Berzeliuskolan i framtiden skulle kunna ta emot några hundra elever till (förutsatt att kapacitetsproblem löses när det gäller matsalar, idrottshallar med mera).
- Kompletterande byggnader skulle eventuellt kunna öka antalet platser ytterligare på Birgittaskolan och Katedralskolan. Om så sker kommer det sannolikt att vara välkomna tillskott under en senare del av perioden fram till år 2035. Det skulle ge cirka 500 elevplatser.

Linköpings kommun måste ersätta Anders Ljungstedts gymnasium med en ny gymnasieskola. Om inte Nya Kungsbergsskolan också omfattar gymnasieprogram, krävs sannolikt beslut om byggnation av ytterligare en gymnasieskola.

Utan att utredningen kan slå fast det än är det ändå sannolikt att det finns flera lokaliseringalternativ för nya gymnasieskolor.

Resonemanget kan eventuellt ligga till grund för de konkreta beslut som ska tas i fas 2. Utredningen har i det här skedet försökt tydliggöra valen som kommunen behöver göra under år 2020.

I fas 2 kan även följande punkter beaktas:

- Blandning av högskoleförberedande program och yrkesprogram
- Central placering i staden av nya gymnasieskolor
- Blandskolor grundskola och gymnasieskola
- Skolidentiteter
- En samlad gymnasiesärskola
- Flexibla lokaler

Prognos för befolkningstillväxt

Genuin osäkerhet råder om hur mycket Linköpings kommun växer i ett 15-årigt perspektiv och exakt hur många fler elever kommunen ska planera skolgång för. Det underlag som redovisas i kapitel 2 visar på att det totalt sett kan ske en stor ökning av elever fram till år 2035.

Översiktsplanen för staden pekar på nya områden som kan komma att bebyggas och som gör att kommunen kan få ännu fler invånare än vad som framgår av prognosen. Samtidigt innebär inte en utökad bebyggelse med automatik en ökad befolkning, konstaterar Analys och utredningar som en slutsats av enhetens arbete.

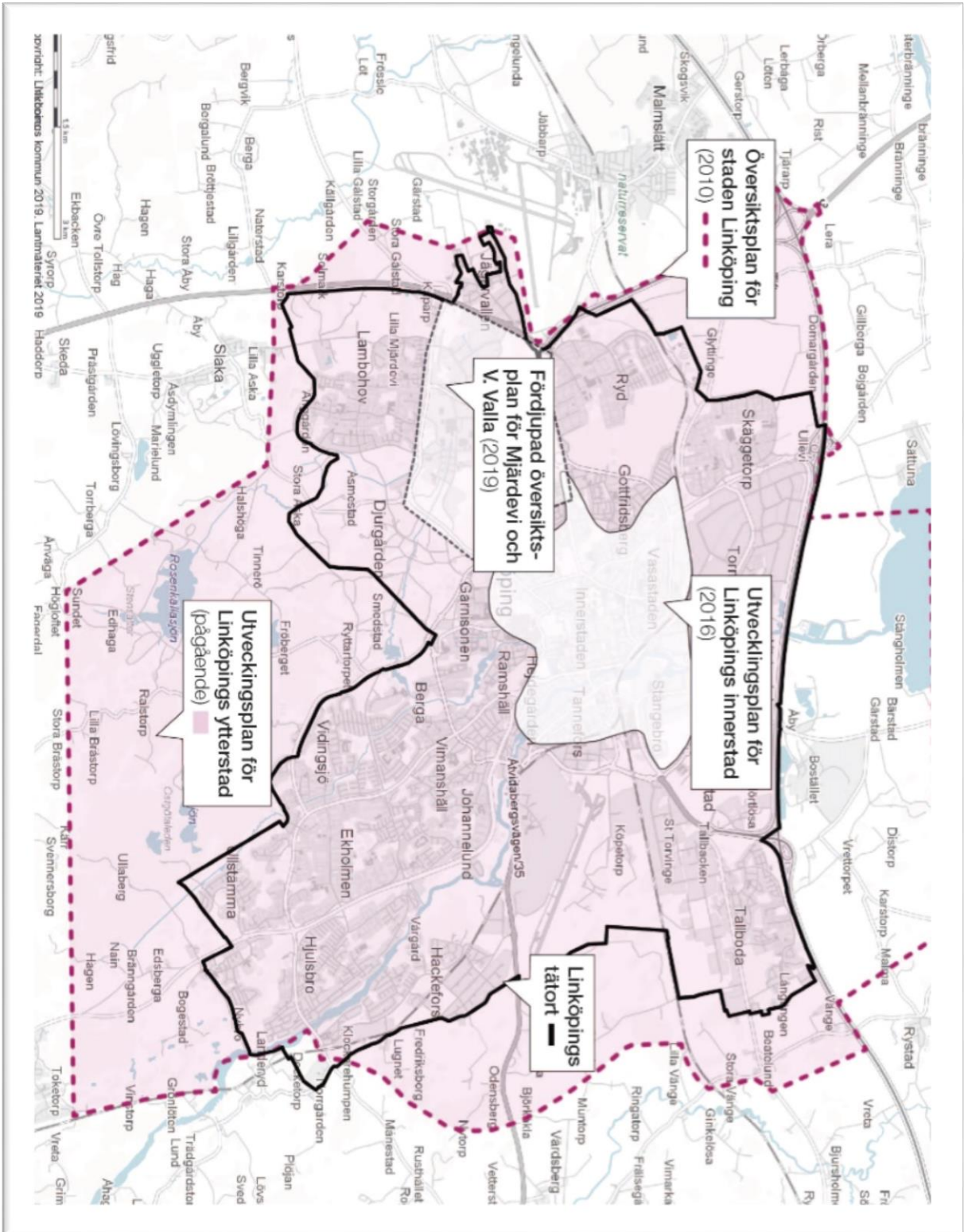
Av flera skäl behöver kommunen periodiskt varje mandatperiod göra analyser av demografin i ett längre perspektiv. Analys och utredningsenheten kommer också att undersöka möjligheterna att göra prognoser över längre tidsperioder än för 10 år.

Arbetet fortsätter 2020

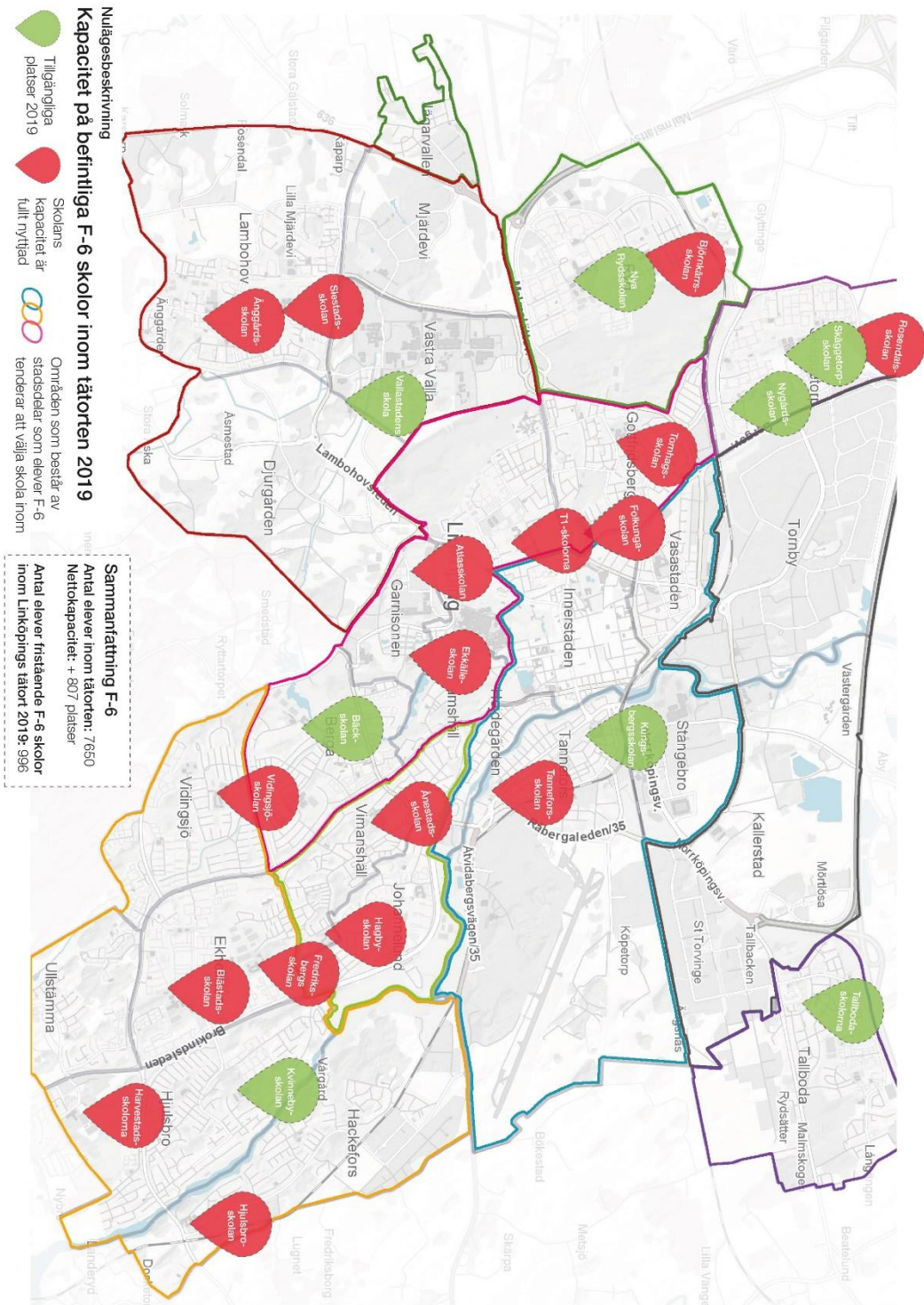
Fas 1 av utredningen beskriver ett nuläge, tillgänglig kommunal mark inkl. Lejonfastigheters mark som kan vara möjliga för lokaliseringar av grund- och gymnasieskolor. Demografisk utveckling beskrivs fram till och med år 2035.

I nästa fas kommer utredningsarbetet och dialogerna med nämnderna fokusera på att ta fram förslag till lösningar och lokaliseringar av grundskolor och gymnasieskolor i Linköpings tätort. Den samordnade strukturbild som förväntas komma fram av detta arbete ska under år 2020 behandlas i barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden för att sedan leda fram till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

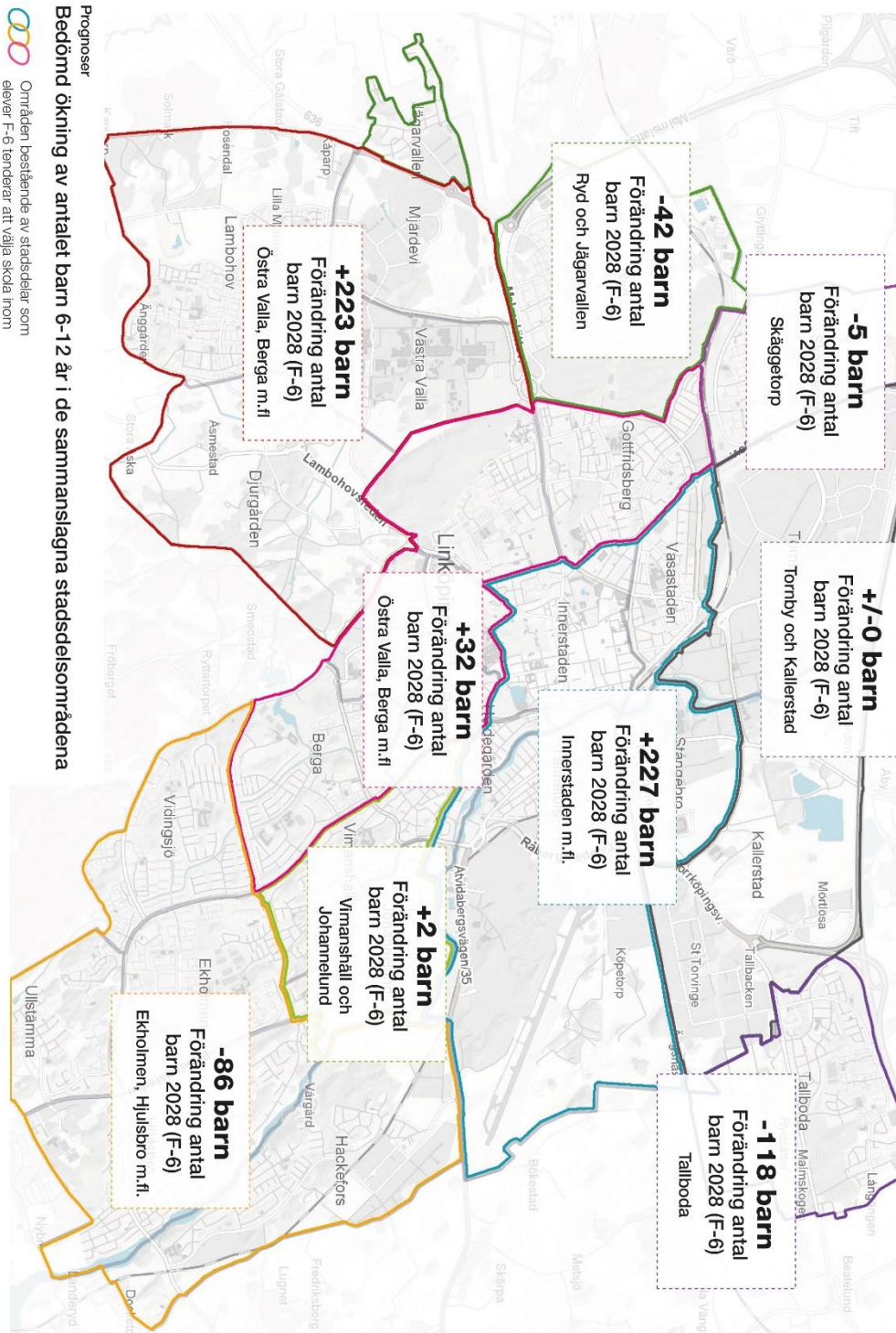
Karta 1: Karta som visar geografiska avgränsningar för delar av översiktsplanen (Från sid 23)

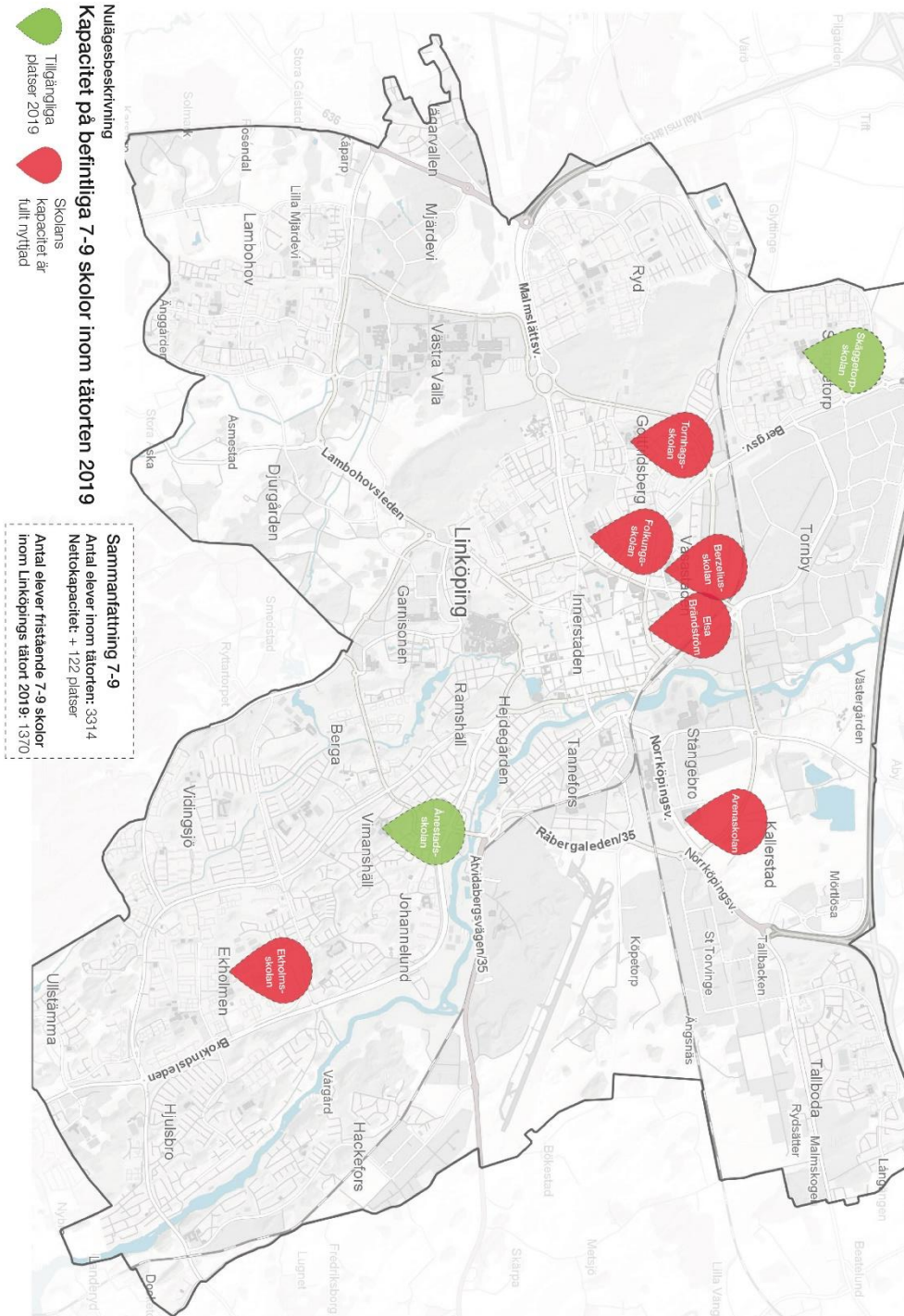
Karta 3. Översiktsbild F-6 skolor Linköpings tätort. 25 kommunala F-6 skolor i Linköpings tätort. Rödmarkerade - fullt nyttjade eller ett begränsat antal lediga platser. Grönmarkerade skolor har utrymme för fler elever. (Från sid 29)

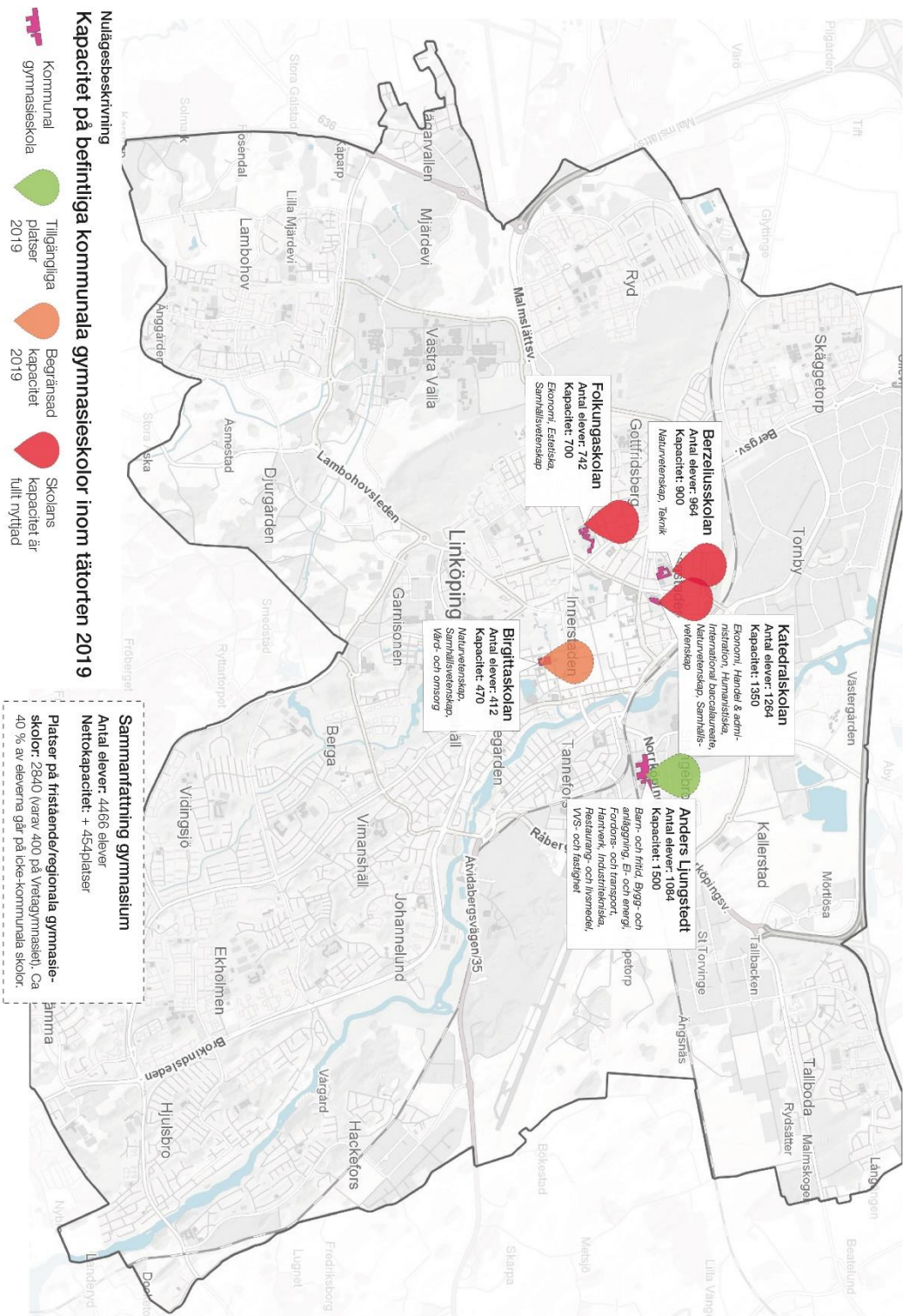
Karta 4. Översiktsbild - förändringar av elevantal till år 2028 F-6 skolor Linköpings tätort. Stadsdelarna i Linköpings tätort grupperade i större närområden med beskrivning utifrån elevprognos för årskurserna F-6. (Från sid 31)

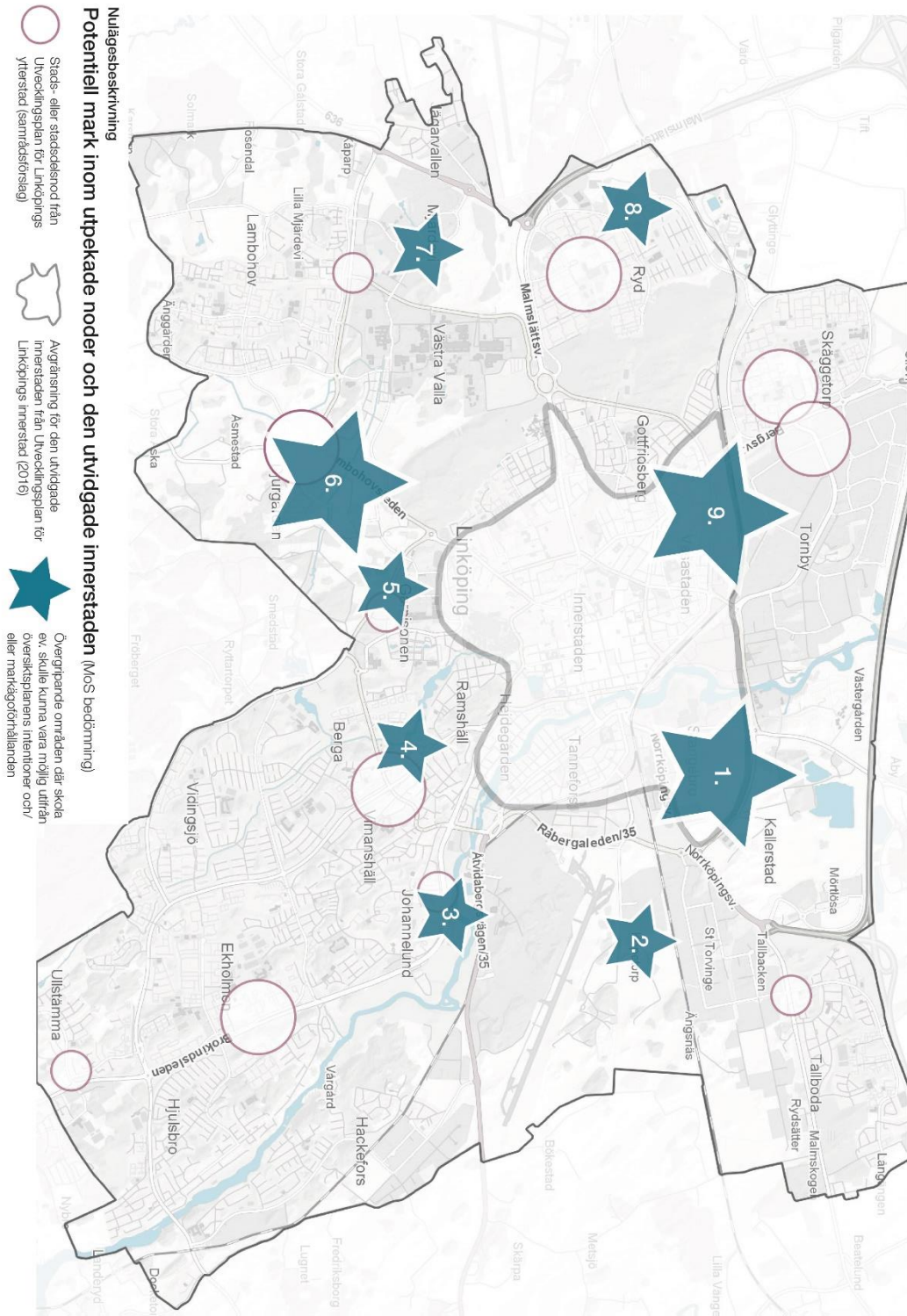
Karta 5. Kapacitet på befintliga 7-9 skolor i Linköpings tätort. 8 kommunala högstadieskolor i Linköpings tätort. Rödmarkerade - fullt nyttjade. Grönmarkerade skolor har begränsat utrymme för fler elever. (Från sid 34)

Karta 6. Kapacitet på befintliga gymnasieskolor i Linköpings tätort. (Från sid 40)

Karta 7. Potentiell mark inom utpekade noder och den utvidgade innerstaden. (Från sid 51)

Linköping
Där idéer blir verklighet